

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**1975 YILINDA TÜRKİYE'DEN KKTC'YE GÖÇ ETMİŞ
BİREYLERDE KÜLTÜRLERARASI ADAPTASYON VE
BENLİK SAYGISI İLİŞKİSİ**

ESRA OBUZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA

2019

**1975 YILINDA TÜRKİYE'DEN KKTC'YE GÖÇ ETMİŞ
BİREYLERDE KÜLTÜRLERARASI ADAPTASYON VE
BENLİK SAYGISI İLİŞKİSİ**

ESRA OBUZ

YAKINDOĐU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŐMANI
Yrd. Doç. Dr. EZGİ ULU

LEFKOŞA
2019

KABUL VE ONAY

Esra Obuz tarafından hazırlanan “1975 Yılında Türkiye’den KKTC’ye Göç Etmiş Bireylerde Kùltürlerarası Adaptasyon Ve Benlik Saygısı İlişkisi” başlıklı bu çalışma28/01/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafındanYüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

Yrd. Doç. Dr. Ezgi ULU(Danışman)

Yakın Doğu Üniversitesi

Fen Edebiyat Fakùltesi Psikoloji Bölümü

Prof. Dr. Ebru ÇAKICI(Başkan)

Yakın Doğu Üniversitesi

Fen Edebiyat Fakùltesi Psikoloji Bölümü

Yrd. Doç Dr. Ece Emre MÜEZZİN

Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesi

İnsan ve Toplum Bilimleri Fakùltesi Psikoloji Bölümü

Prof. Dr. Mustafa Sağsan

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin, tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim. Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarını Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylıyorum

☐ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.***

☐ Tezim sadece Yakın Doğu Üniversitesinde erişime açılabilir.

☐ Tezimin iki (2) yıl süre ile erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde tezimin tamamı erişime açılabilir.

Tarih

İmza

Esra OBUZ

TEŞEKKÜR

Öncelikle kıymetli tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Ezgi Ulu'ya sonsuz teşekkür ederim ve saygılarımı sunarım. Tez yazma süreci boyunca bilimsel desteğini her zaman hissettirdi. Araştırma yapmamda ve yazım sürecimle ilgili bir sorum olduğunda her zaman ofisinin kapıları sonuna kadar açıktı. Sürekli olarak bu işin kendi işim olmasına izin verdi ve her ihtiyacım olduğunda beni doğru şekilde yönlendirdi.

Tez çalışmamın yanı sıra akademik gelişimimde bana sonsuz destek veren Yrd. Doç. Dr. Ece Emre Müezzini'e ve Yrd. Doç. Dr. Mevhibe Hoccoğlu'na sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu zorlu süreçte benim yanımda olan çocukluk arkadaşım Diyetisyen Emel Uysal'a ve meslektaşım Psikolog Duygu Karagöz'e çok teşekkür ediyorum.

Son olarak, benim tez çalışmamın araştırma ve yazma sürecinde bana güçlü destek veren ve sürekli teşvik sağlama konusunda yardımcı olan babam Muzaffer Obuz, annem Kadriye Obuz'a ve ayrıca başarıyı her zaman destekleyen en değerlim kardeşim Enes Obuz'a çok derinden şükranlarımı sunuyorum. Bu başarı onlar olmadan mümkün olmazdı.

Teşekkür ederim.

ÖZ

1975 YILINDA TÜRKİYE'DEN KKTC'YE GÖÇ ETMİŞ BİREYLERDE KÜLTÜRLERARASI ADAPTASYON VE BENLİK SAYGISI İLİŞKİSİ

Bu çalışmanın amacı, KKTC'ye göç etmiş bireylerin kültürlerarası adaptasyon ve benlik saygıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. 1975 yılında Kıbrıs Barış Harekatı sonrası Türkiye'den KKTC'ye göç etmiş bireylerde ilişkisel tarama modeli ile yapılan çalışmada kültürlerarası adaptasyon ve benlik saygısı arasındaki ilişki çeşitli demografik bilgiler çerçevesinde araştırılmıştır. Çalışmaya toplamda 400 göçmen katılmıştır ve katılımcılara Kültürlerarası Adaptasyon Ölçeği, Benlik Saygısı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır.

Sonuçlar demografik bilgiler ışığında değerlendirildiğinde cinsiyet faktörü anlamlı bir farklılık yaratmazken bekar katılımcıların kültürlerarası adaptasyon ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları evli ve dul katılımcıların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde daha yüksektir. Yaşanılan bölge bazında sonuçlar irdelendiğinde Gazimağusa'da ikamet eden katılımcıların benlik saygılarının, Lefkoşa ve İskele bölgelerinde yaşayan katılımcıların ortalamalarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. Kültürlerarası adaptasyon açısından bireylerin yaş grupları ve eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmezken benlik saygısı açısından da bireylerin yaş grupları ve eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kültürlerarası Adaptasyon, Benlik Saygısı

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN CULTURAL ADAPTATION AND SELF-ESTEEM IN INDIVIDUALS WHO HAVE IMMIGRATED FROM TURKEY TO TRNC IN 1975

The aim of this study is to investigate the relationship between cultural adaptation and self-esteem of individuals who have immigrated from Turkey to TRNC in 1975. The relationship between intercultural adaptation and self-esteem is investigated and the study is conducted on the individuals who had immigrated from Turkey to TRNC after the Cyprus Peace Operation in 1975 in terms of various demographic information through using the correlative model. In the research study, there are totally 400 migrants who participated in the study and they are evaluated through using the Intercultural Adaptation Scale, Self-Esteem Scale and Personal Information Form.

According to the results related to the demographic information, there is no significant difference between females and males migrating to TRNC in 1975. It has been found that the single participants have significantly higher points than the married and divorced participants on the intercultural adaptation scale. In addition, the participants living in Famagusta have higher points than the participants living in Nicosia and Iskele on the Self-Esteem Scale. In terms of both Intercultural Adaptation and Self-Esteem, there is no significant difference between the age groups and educational levels of the individuals.

Keywords: Migration, Intercultural Adaptation, Self-Esteem

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	
BİLDİRİM.....	
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
1. BÖLÜM.....	1
GİRİŞ	1
1.1.Problem durumu.....	1
1.2.Araştırmanın amacı	2
1.3.Araştırmanın önemi	2
1.4.Sınırlılıklar.....	3
1.5.Tanımlar	3
2. BÖLÜM.....	5
KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1.Göç.....	5
2.1.1.Göç Kavramı ve çeşitleri.....	5
2.1.2.Ravenstein Lee nin göç teorisi	6
2.1.3.1975 Kıbrıs göçü ve tarihsel süreç	6
2.2.Kültür.....	7
2.2.1.Kültür kavramı	8
2.2.2.Kültürlerarası adaptasyon	8
2.2.3.KKTC kültürü ve adaptasyon	8
2.3.Benlik	9

2.3.1.Benlik kavramı	9
2.3.2.Benlik saygısı	10
2.3.3.Benlik ve kültür ilişkisi.....	11
3. BÖLÜM.....	13
YÖNTEM.....	13
3.1.Araştırmanın modeli	13
3.2.Evren ve örneklem	13
3.3.Örneklemin sosyodemografik verilere göre dağılımı	14
3.4.Veritoplama araçları.....	15
3.4.1.Demografik bilgi formu	15
3.4.2.Kültürlerarası adaptasyon envanteri	15
3.4.3.Rosenberg benlik saygısı ölçeği (RBSÖ)	16
3.5.Verilerin toplanması	16
3.6.Verilerin analizi.....	17
4. BÖLÜM	18
BULGULAR	18
4.1.Kültürlerarası adaptasyon envanteri ve Rosenberg benlik saygısı ölçeklerinin demografik bilgilere göre karşılaştırılması	19
4.2.Kültürlerarası adaptasyon ve benlik saygısı ilişkisi sonuçları	28
5. BÖLÜM	30
TARTIŞMA.....	30
6. BÖLÜM	36
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	36
6.1.Sonuç.....	36
6.2.Öneriler.....	38
KAYNAKÇA	39
EKLER	44

EK 1- Bilgilendirme formu	44
EK 2- Aydınlatılmış onam formu	44
EK 3- Demografik bilgi formu.....	45
EK 4- Kùltùrlerarası adaptasyon envanteri (KAE)	47
EK 5- Rosenberg benlik saygısı ölçeği (RBSÖ).....	48
EK 6- KKTC Lefkoşa Kaymakamlığından alınan izin belgesi	49
EK 7- KKTC Gazimağusa Kaymakamlığından alınan izin belgesi.....	49
EK 8- KKTC İskele Kaymakamlığından alınan izin belgesi.....	49
EK 9- Ölçek izin belgesi	51
ÖZGEÇMİŞ	53
İNTİHAL RAPORU.....	55
ETİK KURUL RAPORU.....	56

TABLolar

Tablo 1. Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre dağılımı	14
Tablo 2. Cinsiyet değişkenine göre KAE ve RBSÖ karşılaştırılması.....	19
Tablo 3. Yaş gruplarına göre KAE ve RBSÖ karşılaştırılması	21
Tablo 4. Eğitim durumuna göre KAE ve RBSÖ karşılaştırılması	23
Tablo 5. Medeni duruma göre KAE ve RBSÖ karşılaştırılması.....	24
Tablo 6. İkamet yerlerine göre KAE ve RBSÖ karşılaştırılması	27
Tablo 7. KAE veRBSÖ puanları arasındaki ilişkiler	29

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Abraham Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi	11

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

T.C.: Türkiye Cumhuriyeti

KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

KAE: Kùltùrlerarası Adaptasyon Envanteri

RBSÖ: Benlik Saygısı Ölçeği

SPSS: Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Uluslararası göç olgusunun genel olarak oluşturduğu problemlerin ilk sırasında birçok bölgeden gelen bireylerin yaşamlarını beraber sürdürdüğü bir ortamda bir arada yaşarken birbirlerine benzer olmayan yönleriyle baş etmegerekliliği gelmektedir. Göç yaşayan bireyler farklı kültür, dil, din, ırk, gelenek, görenek ve geçmişte yaşamış farklı hikayelere sahip bireyler ile aynı atmosferde yaşamlarını devam ettirmektedir. Bu sebeple bireyler yeni bir ortama adaptasyon sağlamakta, kolay iletişim kurmakta güçlük çekmekte ve bulundukları coğrafyaya uyum sağlarken karşılaştıkları bu problemlerin çözümünde zorluk yaşayabilmektedir (Aksoy, 2012).

Göç ile yaşamını başka bir ülkede devam ettiren göçmenler için yaşamları belirsizlikler içerisinde konumlandırılmıştır. Bu belirsizlikler ise çoklu travmalara neden olmaktadır (Tekin, 2011). Bireyin içinde yaşadığı psiko-sosyal ve sosyo-kültürel ortam gibi çeşitli faktörleri sağlayarak göçmenlerin göç ettikleri ülkeye adapte olabilmelerine destek sağlamak önemlidir. Göçmenlerin karşılaştıkları farklılıklara erken uyum sağlayan genç ve çocuk nüfustan ziyade yetişkinlerinde adapte olabilmesi ve bu süreçlerin sonucunda kendilerinde güçlü ve güçsüz yönlerin değerlendirilmesi oldukça gereklidir. Kendini olumlu hissetme, başarılı olma, yetenekli olma, toplum içerisinde onaylanma, ilgi, sevilen olma, kabul görme, benlik saygısının oluşması ve gelişmesi için en önemli etkenlerdir (Güney, 2016).

KKTC’de, 15 Temmuz 1974 Barış Harekâtı sonrası Türkiye’nin birçok bölgesinden göç almıştır. 1975 yılında ise en yoğun göç yaşanmıştır

(Konuk,2018).Göçmenlerin adaya gelmesiylegöçmenler birçok sıkıntı yaşamıştır. Göçmenlerin gelmiş oldukları kültür, sahip oldukları gelenek ve görenekler, eğitim düzeyleri, yaşama biçimleri ve ekonomik durumları ile yeni ülke olarak ve koşullarının çakışması bu sıkıntıların başlıcalarındandır (Keser, 2006). Bu genel sorun çerçevesinde bu araştırmanın problem cümlesi “1975 yılında KKTC’ye göç etmiş bireylerde kültürlerarası adaptasyon ve benlik saygısı ilişkisi var mıdır?” olarak belirlenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Çalışma 1975 yılında KKTC’ye göç etmiş bireylerdeki kültürlerarası adaptasyon düzeylerinin benlik saygısı üzerindeki etkisini araştırma amaçlanmıştır. Araştırma ile göçmenlerin kültürlerarası adaptasyon düzeylerinin belirlenip benlik saygısı üzerinde etkisi olup olmadığı araştırılacaktır.

Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranarak temel problemin daha ayrıntılı incelenmesi amaçlanmıştır.

1.KKTC’ye göç eden göçmenlerin benlik saygıları,kültürlerarası adaptasyon düzeylerivekültürlerarası adaptasyon ölçeği alt boyut düzeyleri (duygusal esneklik, esneklik-açıklık, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik) göçmenlerin demografik özelliklerine göre (cinsiyete, yaş grubuna, eğitim durumuna, medeni duruma ve ikamet yerine) anlamlı bir fark göstermekte midir?

2.KKTC’ye göç eden göçmenlerin kültürlerarası adaptasyon düzeyleri ile benlik saygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Türkiye’den KKTC’ye göçler 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sonrası başlamıştır. 1975 yılında başlayan göçlerle binlerce göçmenin kalabalık gruplarla adaya yerleşme amaçlı gelmesiyle adada tam bir dış göç yaşanmıştır. KKTC’ye göç eden göçmenler adadaki üretime, iş gücüne, sosyo-ekonomik hayata, nüfusa, kültürel çeşitliliğe ve bilimselliğe yani içinde bulundukları yaşamın birçok bölümünde adaya katkı sağlamaktadırlar. Türkiye’den adaya göç eden göçmenler adaya kattıklarının yanı sıra KKTC’de ikamet ettikleri süre zarfında yaşamları ile ilgili farklı kültürlerarası adaptasyon süreci yaşamışlardır. Adaptasyon sürecinde bireyin ihtiyaçlarıyla bulunduğu yerin beklentileri arasında farklılıklar oluşabilmektedir (Karaeminoğulları, Doğan ve Bozkurt, 2009).

Farklı kültürlerle iletişim halinde olan bir birey kendinde oluşabilecek yalnız hissetme, kaygı ve hayal kırıklığı gibi durumlara karşı kendini olumlu veya olumsuz değerlendirebilir. Ayrıca kişi çevrenin oluşturduğu bilgileri algılayarak gösterdiği davranışlarını kendince değerlendirebilir. Bu nedenle birçok kültüre adaptasyon sağlamak bireyi zorlayabilmektedir. Bu zorlanma ile bireyin özsaygısını olumlu değerlendirmesi önemlidir. Bu nedenle bu çalışma ile bireyin özsaygı düzeyinin incelenmesi büyük önem taşımaktadır.

1975 yılında KKTC'ye göç etmiş bireylerdeki kültürlerarası adaptasyon düzeylerinin benlik saygısı üzerindeki etkisini araştırmaya yönelik yapılan bu çalışmada ulaşılan veriler doğrultusunda, kültürlerarası adaptasyon düzeylerinin incelenip ve bu anlamda benlik saygılarını daha sağlıklı değerlendirmelerine olanak sağlamak amacıyla bu çalışma önem arz etmektedir. Ayrıca bu konuda yapılacak yeni araştırmalara ve araştırmacılara yön olacak olması ve bilime yeni veriler ile katkı koyulması da önemlidir.

1.4. Sınırlılıklar

- Araştırma, sadece 1975 yılında Türkiye'den KKTC'ye göç etmiş aynı etnik kökene sahip yetişkin bireylerle sınırlıdır.
- Araştırma KAE ve RBSÖ'nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.
- Araştırma sadece Türkiye Cumhuriyeti ve KKTC kültürleri ile sınırlıdır.
- Araştırmanın bulguları Lefkoşa, Gazimağusa ve İskele bölgelerinde ikamet eden göçmen bireylerle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Göç: Kişinin bir ülke veya bölgeden başka bir ikamet yerine sayısız nedenlerle gitmek için geçirdiği doğal bir yerleşme süreci olan sosyal bir olaydır (Bhugra ve Becker, 2005).

Kültür: Kültür en genel açıklamasıyla gelenek, ahlak, hukuk, bilgi, inanç, sanat ve insan tarafından toplumun bir üyesi olarak edinilen diğer yetenek ve alışkanlıkları içeren karmaşık bir bütündür (Kottak, 2011).

Adaptasyon: Canlıların, yeni bir ortamda yaşayabilmeleri için psikolojik ve fizyolojik olarak nesilden nesile gerçekleşen değişiktir (Budak, 2009).

Kültürlerarası Adaptasyon: Bireyin kendi kültürü dışında yeni içinde bulunduğu kültürün belli özelliklerini benimseyip yeni yaşama biçimine uygun bir şekilde

hayatlarını sürdürmelerini içermektedir (Berry, Poortinga, Breugelmans, Chasiotis ve Sam, 2011).

Benlik Saygısı: Kişinin kendini olumlu, değerli ve saygın bir birey olarak hissetmesi benlik saygısı olarak tanımlanmıştır (Rosenberg, 2015).

BÖLÜM II

KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Göç

Geçmişten günümüze kadar insanlar ve topluluklar bulundukları yerden başka bir ülke içerisine yerleşerek geçiş sağlamaktadırlar. Bireyler bu geçişi sağlarken birçok değişen sosyal yapılar, politik, ekonomik, savaş ve çevresel faktörlere neden olmaktadır (Bhugra, 2004).

2.1.1. Göç Kavramı ve Çeşitleri

Göç kavramı bireylerin yaşamını sürdürmek amacıyla bulunduğu bölgeden komşu ülkelere, kırsal kesimden kentsel kesime veya daha uzak mesafedeki yerleşim yerlerine geçici veya sürekli olarak gerçekleştirilen bir oluşumu kapsamaktadır (Tuzcu ve Bademli, 2014).

Farklı etkenler temel alınarak yapılan göç sınıflandırmaları içinde en sık kullanılan sınıflandırmaya göre göç; iç göç ve dış göç olarak ikiye ayrılmaktadır. Tarih öncesine dayanarak dünyanın birçok ülkesinde göçler hala aktif bir şekilde devam etmektedir. Göçler sebeplerine dayalı olarak birçok farklı çeşitte gerçekleşebilir (Yılmaz, 2014). Eğer göç aynı ada içerisinde farklı illere, sokaklara, mahallelere veya ilçelere gerçekleşiyorsa iç göç eğer bir ülkeye yakın veya uzak komşu ülkelere göç yaşıyorsa dış göç gerçekleşir. İki göç çeşidi de bulundukları geçmiş tarih olaylarına, coğrafi konumuna, ekonomik düzeyine ve hukuki şartlara göre farklılık gösterebilir.

Bireyler birçok nedenden dolayı göç yaşayabilir. Göç etmek isteyen bireyler daha iyi bir yaşam sürdürmek, farklı ülkelerde daha iyi bir eğitim almak, evlilik nedeniyle yaşamını bir başka ülkede geçirmek, savaştan kaçmak veya siyasi nedenlerle zorunlu olarak bir başka ülkede daha iyi bir yaşam sürdürmek isteyebilir (Bhugra,

2004). İnsanların belirlediği bu nedenlerinden kaynaklı olarak da göç çeşitlerinde meydana gelmektedir.

2.1.2. Ravenstein Lee nin Göç Teorisi

Ravenstein 1885 ve 1889 tarihinde göçle ilgili birçok çalışmalar hazırlamıştır. Ravenstein göçü yedi kanun olan “The laws of migration” isimli çalışması ile açıklamıştır. Bu kanunla öncelikle, göç edilen yerlerin mesafelerine değinmiştir (Çağlayan, 2011). Göçmenlerin göç ettikleri bölgelerdeki imkanların fazla olması o bölgenin nüfusa oranına bakılarak göçün azlığını ve fazlalığını ortaya çıkardığını açıklamıştır. İkinci kanunda ise göçmenlerin bulundukları bölgelerin yakın çevrelerine göç ederek boş bölgeleri doldurduklarını açıklamıştır. Üçüncü kanunda ise göç de yayılma ve emme sürecidir. Bu süreç göçmenin ulaşmak istediği amacı ele alır. Göçmenin göç ettiği bölgenin ekonomik ve diğer ihtiyaçlarını karşılamasıdır. Mesela, göçmenin iş ihtiyacı doğduğunda göç ettiği bölgede olan iş ihtiyacı ile karşılamasıdır. Dördüncü kanun ise göçü zincirleme bir süreç olarak açıklamaktadır. Göç alan ülkelerin aynı zamanda göç verdiğini ve bu sürecin devam ettiğini açıklamıştır. Beşinci kanunda ise göçün adım adım olmadan doğrudan bir göçten de söz edilebilirliği vurgulamıştır. Göçmenlerin daha çok sanayi ve ekonominin geliştiği bölgelere doğru göç ettiklerinden bahsetmiştir. Altıncı kanun ise kırsal kesimde yaşayan göçmenlerin kentlerde yaşayan göçmenlere göre daha fazla göç süreci yaşadıklarını belirtmiştir. Yedinci göç kanununa göre ise kadın göçmenlerin erkeklere göre daha fazla göç ettiklerini savunmaktadır (Çağlayan, 2011).

2.1.3. 1975 Kıbrıs Göçü ve Tarihsel Süreç

Kıbrıs çağlar boyunca farklı uygarlık ve kültürlerle ev sahipliği yapmıştır. Kıbrıs’tan itibaren bu yana Mısır, Hitit, Fenike, Pers, Makedonya, Roma, Bizans, Müslüman Arap, İngiliz, Lüzinyan, Ceneviz ve Venedik gibi çeşitli medeniyetler yaşamıştır. 1971 yılında ise Osmanlı Devleti Kıbrıs’ı egemenliği altına almıştır (Savrun ve Tinal 2017). Bu kadar çok medeniyeti barındıran KKTC’den itibaren bu yana jeopolitik konumu sebebiyle göç olaylarının sıklıkla yaşandığı bir bölgedir. Tüm tarih boyunca adaya iç ve dış göçler gönüllü veya zorunlu olarak gerçekleşmiştir. KKTC’ye yoğun göçler 1974 yılında Kıbrıs Barış Harekâtı ile başlamıştır. KKTC birçok turistik bölgeye sahip olmasına rağmen, 1974 Barış

Harekâtı Kıbrıs için ekonomik, siyasi ve sosyal faktörlerin gelişiminde olumsuz etkiler oluşturmuştur. Şubat 1975 tarihinden itibaren KKTC Türkiye ile yakın işbirliği içerisinde ilk göçünü gerçekleştirmiştir (Jensehaugen, 2014). Kuzey ve güneyde yaşayan insanlar savaştan kaçarak her iki bölge arasındaki nüfusların yer değiştirmesine sebep olmuştur. 1974 yılı sonunda ise göç süreci büyük ölçüde tamamlanmış olup 1980 yılına kadar göçler devam etmiştir (Richter, 2010). Keser'e göre 1975 tarihinde ise adaya çoğunlukla Türkiye'den göçmenler gelmeye başlamıştır. Anadolu'nun belirli bölgelerinden KKTC topraklarına gelmiş olup anavatanın sürdürdüğü kendilerine has gelenek, görenek ve yaşayış biçimleri ile yaşamlarını devam ettirmeye çalışmaktadırlar.

KKTC'nin Türk nüfusuna katkı koymak ve işgücünü arttırmak amacıyla Anavatan Türkiye'nin birçok yerleşim bölgesinden göçmenlerin adaya gönderilmesi ile adada nüfus artışı yaşanmıştır (Keser, 2006). Türkiye'den göç eden göçmenler için KKTC'nin dört bölgesinin tamamı kullanılmıştır. Göçmenler çoğunlukla Girne, Lekoşa, İskele ve Gazimağusa'nın köylerine göç etmişlerdir. Girne bölgesinde Sadrazam köy, Gazimağusa'nın yakın köyleri, Dipkarpaz'ın yakın köyleri ve Lefkoşa'nın eteklerinde Alayköy, Mineraliköy, Balıkesir ve Değirmenlik köyleri göçmenlere ev sahipliği yapmıştır. Verimli tarım arazilerini terk eden Kıbrıslı Rumların arazisini ekip biçmek için Türk göçmenlere bu bölgelerde ev, arsa ve arazi verilmiştir (Jensehaugen, 2014). Keser'e göre (2006) 1990 yılında yapılan nüfus sayımı sonucu Kıbrıs Türk nüfusu 198.215'dir. Fakat Türkiye'den göç edenlerin sayısı tam olarak bilinmemektedir. 1996 yılında tekrar yapılan sayım sonucuna göre KKTC nüfusu 200.587 dir. Ve bu sayının 54.650 kişi sayısı Türkiye'de doğmuş olanlara aittir. Bu durumda 1974 sonrası adaya göç eden kişi sayısı bilinmemektedir (Keser, 2006).

Özetle adadaki göç olayı, KKTC'nin kendine has oluşumunda kültür, nüfus oranı, tarih ve ekonomi önemli bir etken olmuştur. Adada yaşayan farklı kültürlerdeki toplumlar için kültürlerarası adaptasyon önem arz etmektedir.

2.2. Kültür

Araştırmanın diğer bir ana kavramı olan kültür, insan yaşamını kolaylaştıran genel bir olgudur. Tüm topluluklarda ortak olarak kullanılan örf, adet, gelenek, görüş, işaret ve düşünce sistemini içerir.

2.2.1. Kültür Kavramı

Kültür birden fazla ekolün ya ayı  biçimini, fikirlerini, tutumlarını, değerlerini içererek, kişinin elde ettiği deneyimleri değerlendirmek ve sosyal davranışlar üretmek için sahip olduğu bilgidir. Bu bilgi nesilden nesile aktarılır (Güney, 2016).

2.2.2. Kültürlerarası Adaptasyon

Kültürlerarası adaptasyon bulunduğu ulustan başka bir ulusun ortamına geçiş yapmak durumunda kalan kişilerin ihtiyaç duyduğu tepkisel davranışlarla tanımlanabilir.

Yeni bir kültüre adaptasyon sağlamak isteyen bireylerin koşullarında farklılık gösterebilir. Örneğin, evlilik için birba ka ülkeye göç eden çiftin,  niversite okumak için yabancı bir lkeye göç eden öğrencinin, ekonomik sebeplerden dolayı çalışmak için g   eden bireyin ve savaş mağduru olup bir başka ülkeye göç eden göçmenlerin durumu daha da farklılık gösterebiliyor. Çünkü bulundukları kültürden ayrılıp yeni bir kültüre adapte olmaları ülkeden ülkeye de i ebiliyor (Hong, Roisman ve Chen, 2006).

Ward'a göre kişinin adaptasyon sağlayacağı kültürde başarılı olabilmesi için ilk olarak kültürün dilini öğrenerek ve bulunduğu yeni kültüre uygun davranışlar geliştirerek ula aca ını savunmuştur (Ward, 2001).

Fantini'ye göre kültürlerarası adaptasyonu sağlayan bireyler incelendiğinde bulunduğu kültürde oluşabilecek olumsuzluklara karşı toleranslı davranabilme, daha sakin, sabırlı, yeniliklere açık, düzenli, ilgili olma, yeni tanıştığı kişileri hemen değil tanıdıkça değerlendirebilme özelliklerine sahiptir (Fantini, 2000).

2.2.3. KKTC Kültürü ve Adaptasyon

1974 sonrası KKTC'nin toplumsal kültür bünyesinde farklılıklar oluşmuştur. Kıbrıs'ta bulunan Rum ve Türkleri Kıbrıslılık kavramı ile adlandırılmaktan ziyade Kıbrıslı Türk olarak bir vurgunun olabileceği görülmektedir. 1963 tarihinden sonra Anadolu ve Kıbrıs T rk  kültürel olarak dahada i  içe olmuştur. Bu durumda, Kıbrıs T rk  ile Kıbrıs Rum'u birbirinden dahada ayrılmıştır. 1974 sonrasında Türkiye'den Kıbrıs'a göç eden halkın kültürü ile Kıbrıslı T rk n kültürü arasında kültürel ilişkiler oluşmuştur. Bu durum farklı dil, din, kültür, tarih ve coğrafi ayrımı oluşturmak için Kıbrıs T rk  ile Türkiyeli olarak bir ifade biçimi ortaya çıkmıştır.

1974'te Türklerin adaya gelmesinden önce Rum ve Kıbrıslı Türkü siyasi birliği korumak adına ortak kültür oluşturdıkları ileri de sürülmektedir (Akt. Konuk, 2018).

Nesime göre Anadolu'dan gelen Türk Kültürleri ile Kıbrıs da yaşayan diğer kültürler ile bir arada etkileşerek Kıbrıslı Türk Kimliğinin oluştuğunu savunmuştur (Nesim,1990).

Şahin'in yaptığı araştırmada Türkiyeli ve Kıbrıslı Türkler arasında kültürel farklılıklarda ortaya çıkmıştır. Her iki kültüründe giyimi, yemek çeşitleri, yaşayış biçimleri her iki kültürdeki kişiler için bilinmedik bir durumdur. Her iki kültür için olabilir ve doğal olan diğer taraf için bazen farklı ve ilginç olmuştur. En önemli sorunlar her iki kültürün eşit dağılımlı ikamet edilmeyen bölgeleridir. Çünkü Kıbrıslı Türkünün en az olduğu bölgelerde Türkiyeliler kendi kültürünü daha uzun sürdürebilmişlerdir. Türkiye'nin belirli bölgelerinden göç eden göçmenlerin kendilerine has şive, giyim, yemek, evlenme, eğlence, din, yaşayış biçimi hem kendi içlerinde hemde Kıbrıslı Türklere karşıda farklılıkları barındırmıştır. Türkiyeli göçmenlerin sahip olduğu yasaklar, günah, haram, ayıp durumların Kıbrıslı Türkler tarafından aynı noktada anlaşılmaması, Türkiyeli göçmenler tarafından olumsuzluklara sebep olmuştur. Bu durum ise Kıbrıslı Türklerin sahip olduğu kültüre karşı tepkisel yaklaşımlarına sebep olmuştur. Bu tür eleştirilere maruz kalan Kıbrıslı Türkü konuşma, adet, gelenek, görenekleri, konuşma tarzı ve yaşayış tarzlarından dolayı Türkiyeli göçmenleri eleştirmiştir. Sonuç olarak iki kültür arasında farklı gelenek, görenek, örf, adet toplumsal olarak kendi kültürlerine yönelmeye ve sosyal ilişkilerde mesafeli olmalarına neden olmuştur (Şahin, Şahin ve Öztürk, 2013).

2.3. Benlik

Araştırmanın önemli bir kısmı, kişilerin göç sonrası kendilerini nasıl değerlendirdikleri ile ilgili bölümdür.

2.3.1. Benlik Kavramı

Benlik ise bireyin kendini diğer kişilere göre daha eşi benzeri olmayan tek bir bütün olarak hissetmesidir (Budak, 2009). Bireyin duygusal ve kişilik gelişim süreçlerinde benlik önemli bir etkidir.

2.3.2. Benlik Saygısı

Benlik saygısı genel anlamıyla açıklamamız gerekirse bireyin kendisini iyi, değerli, çabalayan, kıymetli, gururlu, tesirli, başarılı ve yetkin olduğunu hissetmesidir.

Feldman'a göre benlik saygısı olumlu ve olumsuz öz değerlendirmelerimizi kapsayan kişilik bileşenleridir. Benlik saygısı kendimiz hakkında ne hissettiğimize odaklanır (Feldman, 2009). Abraham Maslow insanın öncelikli ihtiyaçlarını kendi hiyerarşisiyle açıklamıştır. Maslow'a (1968-1970: Akt. İnanc ve Yerlikaya, 2011) göre bireyin ihtiyaçları sıralı ve organize olarak bir piramit üzerinde açıklamış ve her ihtiyacın kişinin potansiyeline göre gerçekleşmesi gerektiğine inanmaktadır. Bu ihtiyaçları bir piramit üzerinde beş farklı bölüme ayırmıştır. Bu bölümler aşağıdan yukarı ilerlersek sırasıyla fizyolojik, güvenlik, sevgi-aidiyet, saygınlık ve kendini gerçekleştirme ihtiyaçları yer almaktadır. Piramitte bulunan her ihtiyaç kişinin potansiyeliyle bir üst ihtiyaca geçerek kendini gerçekleştirmesi gerektiğini ortaya çıkarmaktadır.

Benlik saygısı Abraham Maslow'un piramidinde dördüncü ihtiyaç seviyesi olarak yer almaktadır. Kişi başkaları tarafından güçlü, zeki, çekici ve yetenekli olarak görünmek ister. Ve bu duyguların benlik saygısına dönüşmesini isteyebilir. Birey kendini iyi hissetmek, değerli ve yetkin olduğunu hissetmek ister. Maslow, insanların, önce gelişimsel ihtiyaçlarını yerine getirmeleri gerekirken belirli temel ihtiyaçlara sahip olduklarını hissetmiştir (Zanden, Crandell ve Crandell, 2012). Maslow'un piramidinin en altta fizyolojik ihtiyaçları daha sonra güvenlik ihtiyaçlarını ve güvenlik ihtiyaçlarını karşılamak için temel gereksinimlerin var olduğunu savunur. Bu gereksinimlerden sonra Maslow, aidiyet ve benlik saygısının geldiğini bir dizi psikolojik ihtiyaç olarak belirlemiştir. Piramidin tepesinde, kendini gerçekleştirme olarak adlandırdığı bir süreçte kişinin eşsiz potansiyelini tam olarak keşfetme ihtiyacını ortaya koydu. Yetişkinlerde ise günlük yaşam aktivitesinin çoğunu, diğer kişiler tarafından tanınma, saygınlık kazanmaya ve özgüvenini güçlendirmeye yöneliktir (Larsen, Buss, Wismeijer, Song ve Berg, 2017).

Şekil 1: Abraham Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi

Kaynak: Zanden-Crandell & Crandell, 2012

Benlik saygısının duygusal, zihinsel, toplumsal ve dolaylı olarak da bedensel öğeleri vardır. Kendini değerli hissetme, yeteneklerini, bilgi ve becerilerini ortaya koyabilme, başarma, toplum içinde beğenilir olma, kabul görme, sevilen olma ve kendi bedensel özelliklerini kabul ve benimseme, benlik saygısının oluşması ve gelişmesinde önde gelen etkenlerdir (Santrock, 2015).

2.3.3. Benlik ve Kültür İlişkisi

Yaşlı yetişkinlerde sağlıklı bir benliğin oluşabilmesi için içinde bulundukları kültürün etkisi önemli bir yer tutar (Santrock, 2015). Kişilerin davranışları hakkında bize bilgi veren kültürsoyut görüşler, değerler ve dünyaya dönük algılardan oluşur. Kişi kültürü içinde büyüyerek öğrenir (Akın ve Akın, 2015). Benlik kavramı ise bilişsel ve içgüdüsel oluşan sosyal bir kavramdır. Kültürün içerisinde yer alan benlik paylaşılan bir modeldir. Birçok kültürlerde ise benlik kavramı farklı yorumlanmıştır (Kağıtçıbaşı, Üskül ve Uzun 2007).

Geertz'e göre Bali'de yaşayan kişilerin bireysel özelliklerinden çok diğer toplumdaki kişiler ile ilişkileri ve bulunduğu toplumdaki rollerinin daha önemli olduğunu açıklıyor. Bu sebepten dolayı kişilerin toplumda oynadıkları roller ve sergiledikleri ilişkiler daha uzun ömürlü oluyor ve benliği oluşturuyor. Bu sebeple kişilerin isimlerinden çok kimin soyundan geldikleri ön planda olup benliği bu şekilde kavramsallaştırıyorlar (Geertz, 1975).

Örneğin, Asya kültürlerinde benlik saygısı, bireyci Batılı toplumlarda olduğundan daha önemlidir. Çünkü diğer insanlarla yakın bağlar kurarak başarı hissi oluşturmak ve orada yaşayan kişilerin ilişki kurma uyumu yüksek olmasından kaynaklıdır (Spencer-Rodgers, Peng, Wang ve Hou, 2004).

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

1975 yılında KKTC'ye göç etmiş bireylerdeki kültürlerarası adaptasyon düzeylerinin benlik saygısı üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden İlişkisel Tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Bu araştırma modeli iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin ne kadar var olduğunu bulmak ve arasındaki neden-sonuçlar ile ilgili bilgi elde etmek amacıyla açıklanmaya çalışılmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, 1975 yılında Türkiye'den KKTC'ye göç etmiş bireyler oluşturmaktadır. Örneklem ise bu evren içinden Lefkoşa, Mağusa ve İskele bölgelerinden olasılığa dayalı olmayan kartopu yöntemiyle ulaşılmış 400 göçmen oluşturmaktadır. 400 göçmen ile ilgili sosyodemografik bilgiler ise aşağıdaki Tablo1'de sunulmuştur.

3.3. Örneklemen Sosyodemografik Verilere Göre Dağılımı

Tablo 1.

Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre dağılımı

Tanıtıcı Özellikler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	205	51,25
Erkek	195	48,75
Yaş grubu		
40-49 yaş arası	179	44,75
50-59 yaş arası	112	28
60-69 yaş arası	70	17,5
70 yaş ve üzeri	39	9,75
Eğitim durumu		
İlkokul	160	40
Ortaokul	89	22,25
Lise/Önlisans	116	29
Lisans/Lisansüstü	35	8,75
Medeni durum		
Evli	356	89
Bekar	15	3,75
Dul	29	7,25
İkamet edilen yer		
Lefkoşa	202	50,5
Gazimağusa	149	37,25
İskele	49	12,25
Uyruk		
T.C.	400	100,00
Bölge		
Karadeniz	96	24
İç Anadolu	43	10,75
Doğu Anadolu	23	5,75
Güneydoğu Anadolu	33	8,25
Ege	12	3
Marmara	16	4
Akdeniz	177	44,25
KKTC'ye göç tarihi		
1975	400	100,00
KKTC'de yaşama süresi		
41-45 yıl	400	100,00

Tablo 1’de katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan katılımcıların %51,25’inin kadın, %48,75’inin erkek katılımcılar olduğu, %44,75’inin 40-49 arası, %28’inin

50-59 arası, %17,5'sinin 60-69 arası ve %9,75'inin 70 yaş ve üzeri yaş grubuna mensup bireylerden oluştuğu, %40'ının ilkokul mezunu, %22,25'inin ortaokul mezunu, %29'unun lise/önlisans mezunu ve %8,75'inin lisans/lisansüstü mezunu olduğu, %89'unun evli, %3,75'inin bekar, %7,25'inin dul olduğu, %50,5'inin Lefkoşa, %37,25'inin Gazimağusa ve %12,25'inin İskele bölgesinde ikamet etmekte olduğu, %100'ünün TC uyruklu olduğu, %24'ünün TC'den geldikleri bölgenin Karadeniz, %10,75'inin İç Anadolu, %%5,75'inin Doğu Anadolu, %8,25'inin Güneydoğu Anadolu, %3'ünün Ege, %4'ünün Marmara ve %44,25'inin Akdeniz bölgesinden geldiği saptanmıştır. Katılımcıların %100'ünün KKTC'ye göç tarihinin 1975 yılı olduğu, %100'ünün KKTC'de yaşama süresinin 41-45 yıl olduğu görülmüştür.

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri KAE, RBSÖve Demografik Bilgi Formu, ile toplanmıştır. Veri toplama araçları ile ilgili geçerlik, güvenirlik, puanlama ve açıklama ile ilgili bilgiler aşağıda açıklanmıştır.

3.4.1. Demografik Bilgi Formu

Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler geliştirilen bilgi formu ile toplanmıştır. Bilgi formunda KKTC'ye göç eden bireylerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, doğum yeri, ikamet bilgileri ve göç etme tarihlerine ilişkin sorular içermektedir.

3.4.2. Kültürlerarası Adaptasyon Envanteri (KAE)

KAE Kelley ve Meyers tarafından 1992 yılında San Diego'da geliştirilmiştir olup kişinin, kültürlerarası etkinlik düzeylerini ve içinde bulunulan kültürün özelliklerine karşı bireysel farkındalığına ilişkin yeteneklerini değerlendirmektedir. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Karaeminoğulları, Doğan ve Bozkurt tarafından 2009 yılında yapılmıştır. Envanterin İngilizcesi 50 maddeden oluşmaktadır fakat Türkçe uyarlanmasında 49 madde yer almaktadır. Ölçek 6'lı likert skalası tipindedir. 1 puan kesinlikle doğru değil, 2 puan doğru, 3 puan kısmen doğru, 4 puan pek doğru değil, 5 puan doğru değil ve 6 puan kesinlikle doğruyu temsil etmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan kişinin bulunduğu kültüre uyumu, düşük puan kişinin bulunduğu kültüre uyumsuzluğunu temsil etmektedir. Ölçekte 4 alt boyut bulunmaktadır. Bu boyutlar ise 1-Duygusal Esneklik, kişilerin yeni kültürde karşılaştıkları bariyerlere karşı olumlu durumunu

koruyup baş edebilme yeteneğidir. 2-Esneklik-Açıklık, bireyin yeni kültürde karşılaştığı yeni düşünce ve davranışlara karşı toleranslı olmasıdır. 3-Algısal Duyarlılık, kişilerin yeni kültürdeki insanlarla iletişim halinde iken empati yapabilme yeteneğidir. 4-Kişisel Özerklik ise kişinin yeni kültürdeki kişilerin değerlerine saygı duyarak kendi içsel kimliğini de sürdürebilme yeteneğidir. Ölçekte yer alan 18 soru Duygusal esnekliği, 14 soru Esneklik açıklığı, 10 soru Algısal duyarlılığı ve 7 soru ise Kişisel özerkliği ifade etmektedir. Envanterin Cronbach Alfa 0,8482, sonuca göre güvenilirliğin yüksek olduğu saptanmıştır. Envanterde Varimax Rotasyon kullanılarak yapı geçerliliği incelenmiştir (Karaeminoğulları, Doğan ve Bozkurt, 2009).

3.4.3. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ)

RBSÖ 1965 yılında Rosenberg tarafından ilk olarak ergenlere yönelik benlik saygısı ölçüm aracı olarak geliştirilmiştir. Çetin Çuhadaroğlu (1985) ölçeği Türkçe 'ye çevirmiş olup lise öğrencilerinde geçerlik güvenirlik çalışmalarını yaparak Türkiye'deki ergenlerde de kullanılabilecek hale getirmiştir. Ölçek 63 maddeden oluşmaktadır fakat 63 maddenin tümü ilk uygulanan çalışma gereğince lise öğrencilerine yönelik soruları kapsamaktadır. Bu nedenle, daha sonraki çalışmalarda önemli olan 10 soru dikkate alınmıştır. Sorular Guttman değerlendirme yöntemiyle puanlanmaktadır. Buna göre her sorunun puan alacak yanıtları ölçek üzerinde '*' işareti ile gösterilmiştir. Puanlama şu şekilde yapılmaktadır: 1. 2. ve 3. sorular 4. ve 5. soru, 9. ve 10. sorular birlikte değerlendirilmektedir. İlk üç sorudan herhangi ikisinden puan alıyorsa (2/3) bu kümeden bir puan almış olur. 4. ve 5. sorudan herhangi birinde puan alan şıklardan birini işaretlemişse yine bu kümeden de bir puan alır. 9. ve 10. sorular da 4. ve 5. gibi değerlendirilir. 6. 7. ve 8. soruların herbiri kendi başlarına puan alır. Böylece testi dolduran kişi tüm sorulardan puan aldığı zaman maksimum puanı 6 olmaktadır. 0-1 puan yüksek, 2-4 puan orta ve 5-6 puan düşük benlik saygısı düzeyi olarak saptanmıştır. Grup uygulamalarında, her bir deneğin toplam puanı bu şekilde hesaplanarak puan ortalamasıyla grubun benlik saygısı düzeyi belirlenebilir (Çuhadaroğlu, 1986).

3.5. Verilerin Toplanması

Araştırmaya başlamadan önce Lefkoşa, Gazimağusa ve İskele bölge kaymakamlıklarından hanelere uygulama yapılabilir izni alınmıştır. Bu izin ile

birlikte Lefkoşa, Gazimağusa ve İskele bölgelerinde ikamet eden 400 yetişkin göçmenin hanelerine ulaşılarak yüz yüze olarak araştırmacı tarafından görüşmeler yapılmıştır. Hanesine ulaşılan katılımcılara öncelikle araştırma ve uygulanacak ölçekler hakkında bilgi verilmiştir. Özellikle veri toplama araçlarından elde edilecek verilerin gizli tutulacağı ve içtenlikle cevaplanması gerektiği katılımcılara belirtilmiştir ve sonrasında anketlerin doldurmaları istenmiştir. Ölçeklerin okunmasında sorun yaşayan bireylere araştırmacı bizzat soruları okuyarak yardımcı olmuştur. Anketler bireysel olarak uygulanmış olup her çalışma yaklaşık 30 dakika sürmüştür. Verilerin tamamının toplanması Etik Kurul Onayı sonrası toplam bir ay içerisinde tamamlanmıştır.

3.6. Verilerin Analizi

Bu araştırmada elde edilen verilerin istatistik açıdan analiz edilmesinde Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı(SPSS) programından yararlanılmıştır.

Araştırmaya katılan bireylerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, uyruk gibi sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımı frekans analizi ile belirlenmiş ve bulgular tablolastırılmıştır.

Katılımcıların KAE ve RBSÖ'den aldıkları puanlara ait ortalama, standart sapman, alt ve üst değer olmak üzere tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan bireylerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, uyruk gibi sosyo-demografik özelliklerine göre KAE ve RBSÖ'den aldıkları puanların karşılaştırılmasında kullanılan istatistiki analizlere karar vermek için puanların normal dağılım gösterme durumu Shapiro-Wilk testi kullanılarak incelenmiş ve normal dağılıma uyum göstermediği belirlenmiştir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre KAE ve RBSÖ'den aldıkları puanlar Mann-Whitney U testi kullanılarak karşılaştırılmıştır. Katılımcıların, yaş gruplarına, medeni durumlarına, eğitim durumlarına ve ikamet ettikleri yerlere göre KAE ve RBSÖ'den aldıkları puanların karşılaştırılmasında Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. KAE ve RBSÖ'den aldıkları puanlar arasındaki korelasyonlar Spearman Korelasyon analizi ile belirlenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırma amaçlarına paralel olarak elde edilen veri analiz sonuçları sunulmuştur.

4.1. KAE ve RBSÖ Demografik bilgilere göre Karşılaştırılması

Tablo 2.

Cinsiyet değişkenine göre KAE ve RBSÖ karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	x	s	M	Sıra Ort.	Z	p
Duygusal Esneklik	Kadın	205	4,28	0,37	4,33	190,24	-1,823	0,068
	Erkek	195	4,35	0,35	4,39	211,29		
Esneklik/Açıklık	Kadın	205	4,70	0,35	4,80	196,54	-0,707	0,479
	Erkek	195	4,72	0,36	4,80	204,66		
Algısal Duyarlılık	Kadın	205	4,31	0,36	4,29	195,52	-0,901	0,368
	Erkek	195	4,37	0,41	4,43	205,73		
Kişisel Özerklik	Kadın	205	3,60	0,48	3,64	191,63	-1,575	0,115
	Erkek	195	3,68	0,48	3,71	209,83		
KAE	Kadın	205	4,22	0,30	4,24	189,45	-1,960	0,050
	Erkek	195	4,28	0,29	4,29	212,12		
RBSÖ	Kadın	205	2,70	0,77	2,41	190,85	-1,747	0,081
	Erkek	195	2,79	0,85	2,58	210,65		

* $p \leq 0,05$

Tablo 2’de katılımcıların cinsiyetlerine göre KAE ve RBSÖ aldıkları puanlar Mann Whitney U testi kullanılarak karşılaştırılmıştır.

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre KAE ölçeği alt boyutları olan duygusal esneklik, esneklik/açıklık, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik puanları ile KAE genel puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır ($p \geq 0,05$). Erkek katılımcıların söz konusu alt ölçeklerden ve ölçek genelinden aldıkları puan ortalaması, kadın katılımcıların puan ortalamasından daha yüksek bulunmasına karşın, aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre RBSÖ'den aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur ($p \leq 0,05$). Kadın ve erkek katılımcıların ölçekten aldıkları puanlar benzerdir.

Tablo 3.*Yaş gruplarına göre KAE ve RBSÖ karşılaştırılması*

	Yaş grubu	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	X ²	p	Fark
Duygusal	40-49 yaş arası	179	4,30	0,37	4,33	197,01	10,148	0,017*	1-4
Esneklik	50-59 yaş arası	112	4,36	0,35	4,42	218,95			2-4
	60-69 yaş arası	70	4,34	0,35	4,33	206,96			3-4
	70 yaş ve üzeri	39	4,18	0,34	4,17	151,94			
Esneklik/Açıklık	40-49 yaş arası	179	4,72	0,39	4,80	203,76	7,041	0,071	
	50-59 yaş arası	112	4,76	0,32	4,80	217,47			
	60-69 yaş arası	70	4,67	0,36	4,70	180,80			
	70 yaş ve üzeri	39	4,66	0,31	4,60	172,17			
Algısal	40-49 yaş arası	179	4,36	0,43	4,43	204,70	4,084	0,253	
Duyarlılık	50-59 yaş arası	112	4,33	0,39	4,43	204,91			
	60-69 yaş arası	70	4,33	0,30	4,36	202,03			
	70 yaş ve üzeri	39	4,28	0,29	4,29	165,81			
Kişisel	40-49 yaş arası	179	3,66	0,51	3,64	205,00	5,359	0,147	
Özerklik	50-59 yaş arası	112	3,66	0,44	3,71	209,11			
	60-69 yaş arası	70	3,64	0,47	3,64	196,81			
	70 yaş ve üzeri	39	3,47	0,47	3,50	161,74			
KAE	40-49 yaş arası	179	4,26	0,32	4,28	204,28	9,614	0,022*	1-4
	50-59 yaş arası	112	4,28	0,26	4,31	215,74			2-4
	60-69 yaş arası	70	4,25	0,28	4,22	194,26			3-4
	70 yaş ve üzeri	39	4,15	0,28	4,10	150,58			
RBSÖ	40-49 yaş arası	179	2,78	0,84	2,41	204,72	9,317	0,025*	1-4
	50-59 yaş arası	112	2,82	0,81	2,41	208,41			2-4
	60-69 yaş arası	70	2,73	0,69	2,50	206,25			3-4
	70 yaş ve üzeri	39	2,38	0,81	2,41	148,12			

* $p \leq 0,05$

Tablo 3'te katılımcıların yaş gruplarına göre KAE ve RBSÖ'den aldıkları puanlarının karşılaştırılması verilmiştir.

Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırılan katılımcıların yaş gruplarına göre KAE ölçeği alt boyutu olan duygusal esneklik ve KAE ölçek genel puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir ($p \leq 0,05$). 50-59 arası yaş grubuna mensup katılımcıların duygusal esneklik ve KAE'den aldıkları puan ortalaması, diğer yaş gruplarına mensup katılımcıların puan ortalamalarından daha yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir.

Araştırmaya dahil edilen bireylerin yaş gruplarına göre RBSÖ'den aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark görülmüştür ($p \leq 0,05$). 50-59 arası yaş grubuna mensup katılımcıların ölçekten aldıkları puan ortalaması, diğer yaş gruplarına mensup bireylerin aldıkları puan ortalamasından daha yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir.

Tablo 4.*Eğitim durumuna göre KAE ve RBSÖ karşılaştırılması*

	Eğitim durumu	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	X ²	p	Fark
Duygusal Esneklik	İlkokul	160	4,23	0,34	4,28	172,07	16,455	0,001*	1-2
	Ortaokul	89	4,37	0,35	4,44	224,39			1-3
	Lise/Önlisans	116	4,36	0,36	4,44	217,19			1-4
	Lisans/Lisansüstü	35	4,37	0,43	4,39	214,40			
Esneklik/Açıklık	İlkokul	160	4,70	0,32	4,70	191,79	1,919	0,589	
	Ortaokul	89	4,73	0,33	4,80	208,91			
	Lise/Önlisans	116	4,71	0,41	4,80	207,62			
	Lisans/Lisansüstü	35	4,73	0,40	4,70	195,31			
Algısal Duyarlılık	İlkokul	160	4,29	0,33	4,29	190,44	2,493	0,477	
	Ortaokul	89	4,35	0,37	4,29	201,27			
	Lise/Önlisans	116	4,39	0,43	4,43	210,34			
	Lisans/Lisansüstü	35	4,39	0,50	4,43	211,89			
Kişisel Özerklik	İlkokul	160	3,55	0,44	3,57	176,98	13,083	0,004*	1-2
	Ortaokul	89	3,64	0,50	3,71	202,47			1-3
	Lise/Önlisans	116	3,71	0,50	3,71	223,36			1-4
	Lisans/Lisansüstü	35	3,78	0,54	3,71	227,23			
KAE	İlkokul	160	4,19	0,27	4,20	174,20	14,359	0,002*	1-2
	Ortaokul	89	4,27	0,28	4,30	210,90			1-3
	Lise/Önlisans	116	4,29	0,30	4,34	222,93			1-4
	Lisans/Lisansüstü	35	4,32	0,40	4,32	219,96			
RBSÖ	İlkokul	160	2,56	0,61	2,41	169,68	19,888	0,000*	1-2
	Ortaokul	89	2,84	0,76	2,66	222,38			1-3
	Lise/Önlisans	116	2,84	0,93	2,66	218,46			1-4
	Lisans/Lisansüstü	35	3,00	1,11	2,75	226,21			

* $p \leq 0,05$

Tablo 4'te katılımcıların eğitim durumlarına göre KAE ve RBSÖ'den aldıkları puanlarının karşılaştırılması Kruskal Wallis testi kullanılarak verilmiştir. Tablo 4 incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan bireylerin eğitim durumlarına göre KAE ölçeği alt boyutları olan duygusal esneklik ve kişisel özerklik ile KAE ölçek genel puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p \leq 0,05$). Lisans/lisansüstü mezunu katılımcıların duygusal esneklik, kişisel özerklik ve KAE ölçek genel puan ortalamaları, ilkokul, ortaokul ve lise/önlisans mezunu katılımcıların puan ortalamasından daha yüksek bulunmuştur ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir.

Araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumlarına göre RBSÖ aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p \leq 0,05$). Lisans/lisansüstü mezunu katılımcıların ölçekten aldıkları puan ortalaması, diğerlerinden daha yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir.

Tablo 5.*Medeni duruma göre KAE ve RBSÖ karşılaştırılması*

	Medeni durum	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	X ²	p	Fark
Duygusal	Evli	356	4,30	0,35	4,33	197,01	11,038	0,004*	1-2
Esneklik	Bekar	15	4,59	0,28	4,67	297,50			2-3
	Dul	29	4,29	0,47	4,33	193,12			
Esneklik/Açıklık	Evli	356	4,72	0,34	4,80	202,20	0,819	0,664	
	Bekar	15	4,73	0,37	4,70	194,57			
	Dul	29	4,64	0,50	4,80	182,67			
Algısal	Evli	356	4,32	0,38	4,29	197,08	4,985	0,083	
Duyarlılık	Bekar	15	4,68	0,59	4,43	262,10			
	Dul	29	4,37	0,31	4,29	210,57			
Kişisel Özerklik	Evli	356	3,62	0,45	3,64	196,41	13,552	0,001*	1-2
	Bekar	15	4,10	0,47	4,07	308,17			2-3
	Dul	29	3,58	0,74	3,57	195,03			
KAE	Evli	356	4,24	0,28	4,27	197,19	11,136	0,004*	1-2
	Bekar	15	4,52	0,30	4,47	297,87			2-3
	Dul	29	4,22	0,41	4,16	190,76			
RBSÖ	Evli	356	2,73	0,81	2,41	198,30	2,875	0,238	
	Bekar	15	3,16	1,01	2,75	248,83			
	Dul	29	2,74	0,67	2,42	202,52			

* $p \leq 0,05$

Tablo 5'te katılımcıların medeni durumlarına göre KAE ve RBSÖ' den aldıkları puanlarının karşılaştırılması verilmiştir.

Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırılan katılımcıların medeni durumlarına göre KAE alt boyutu olan duygusal esneklik ve kişisel özerklik puanları ile KAE genel puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p \leq 0,05$). Bekar katılımcıların duygusal esneklik, kişisel özerklik ve KAE ölçeğinden aldıkları puan ortalaması, evli ve dul katılımcıların puan ortalamalarından daha yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir.

Katılımcıların medeni durumlarına göre RBSÖ' den aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark yoktur ($p \geq 0,05$). Medeni durumlarına bakılmaksızın katılımcıların ölçekten aldıkları puanlar benzerlik göstermektedir.

Tablo 6.*İkamet yerlerine göre KAE ve RBSÖ karşılaştırılması*

	İkamet	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra	X ²	p	Fark
Duygusal	Lefkoşa	20	4,3	0,3	4,3	206,30	13,21	0,001	1-3
Esneklik	Gazimağus	14	4,3	0,3	4,3	211,00			2-3
	İskele	49	4,1	0,3	4,1	144,65			
Esneklik/Açıklık	Lefkoşa	20	4,7	0,3	4,8	203,02	4,286	0,117	
k	Gazimağus	14	4,7	0,4	4,8	207,39			
	İskele	49	4,6	0,3	4,6	169,18			
Algısal	Lefkoşa	20	4,3	0,3	4,4	213,00	9,505	0,009	1-3
Duyarlılık	Gazimağus	14	4,3	0,4	4,4	197,59			2-3
	İskele	49	4,2	0,4	4,2	157,83			
Kişisel Özerklik	Lefkoşa	20	3,6	0,5	3,6	196,60	8,186	0,017	1-3
	Gazimağus	14	3,7	0,4	3,7	217,55			2-3
	İskele	49	3,4	0,5	3,5	164,71			
KAE	Lefkoşa	20	4,2	0,2	4,2	204,73	10,66	0,005	1-3
	Gazimağus	14	4,2	0,3	4,2	211,17			2-3
	İskele	49	4,1	0,3	4,1	150,61			
RBSÖ	Lefkoşa	20	2,7	0,8	2,4	198,80	12,19	0,002	1-3
	Gazimağus	14	2,8	0,8	2,6	218,30			2-3
	İskele	49	2,3	0,6	2,4	153,40			

* $p \leq 0,05$

Tablo 6'da katılımcıların ikamet yerlerine göre KAE ve RBSÖ'den aldıkları puanlar Kruskal Wallis testi kullanılarak karşılaştırılmış ve sonuçları verilmiştir. Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen bireylerin ikamet ettikleri yerlere göre KAE alt boyutları olan duygusal esneklik, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik puanları ile KAE ölçek genel puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p \leq 0,05$). Gazimağus'da ikamet eden katılımcıların duygusal esneklik ve kişisel özerklik puan ortalaması, Lefkoşa ve İskelede ikamet eden katılımcıların puan ortalamasından daha yüksek iken, Lefkoşa'da ikamet eden katılımcıların algısal duyarlılık puan ortalaması diğer yerlerde ikamet eden katılımcıların puanlarından daha yüksek bulunmuştur. Algısal duyarlılık alt ölçeği puanlarında Lefkoşa'da ikamet eden katılımcıların puan ortalaması, İskele ve Mağusa bölgelerinde ikamet eden katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur. KAE ölçek genel puanları incelendiğinde, İskele bölgesinde ikamet eden

katılımcıların ölçek genel puan ortalaması Lefkoşa ve Mağusa bölgelerinde ikamet eden katılımcıların puan ortalamalarından daha düşük hesaplanmıştır. Katılımcıların almış oldukları farklı puanlar istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir.

Katılımcıların ikamet ettikleri bölgelere göre RBSÖ'den aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p \leq 0,05$). Gazimağusada ikamet eden katılımcıların ölçekten aldıkları puan ortalaması, Lefkoşa ve İskele bölgelerinde yaşayan katılımcıların puan ortalamalarından daha yüksektir ve aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı düzeydedir.

4.2. Kültürlerarası Adaptasyon ve Benlik Saygısı İlişkisi Sonuçları

Tablo 7.

KAE ve RBSÖ puanları arasındaki ilişkiler

		Duygusal Esneklik	Esneklik/Açıklık	Algısal Duyarlılık	Kişisel Özerklik	Kültürlerarası Adaptasyon Envanteri	Benlik Saygısı
Duygusal Esneklik	r	1,000					
	p	.					
Esneklik/Açıklık	r	0,502	1,000				
	p	0,000*	.				
Algısal Duyarlılık	r	0,354	0,394	1,000			
	p	0,000*	0,000*	.			
Kişisel Özerklik	r	0,510	0,362	0,270	1,000		
	p	0,000*	0,000*	0,000*	.		
KAE	r	0,775	0,714	0,616	0,779	1,000	
	p	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	.	
RBSÖ	r	0,268	0,119	0,218	0,323	0,312	1,000
	p	0,000*	0,017*	0,000*	0,000*	0,000*	.

* $p \leq 0,05$

Tablo 7’de katılımcıların KAE ve RBSÖ’den aldıkları puanları arasındaki ilişkiler verilmiştir. Tablo 7 incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan bireylerin KAE alt ölçekleri olan duygusal esneklik, esneklik/açıklık, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik puanları ile KAE ölçek genelpuanları arasında pozitif yönlü, güçlü ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde korelasyon olduğu görülmektedir.

Katılımcıların RBSÖ puanları ile KAE alt ölçekleri olan duygusal esneklik, esneklik/açıklık, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik ve KAE ölçek genel puanları arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde korelasyon saptanmıştır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Çalışmada kültürlerarası adaptasyon ve alt boyutdüzeyleri (duygusal esneklik, esneklik açıklık, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik) ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Tespit edilen bu sonuçlara göre göçmenlerin cinsiyetine, yaş grubuna, eğitim durumlarına, medeni durumlarına ve ikamet yerlerine göre kültürlerarası adaptasyon ve alt boyutları (duygusal esneklik, esneklik açıklık, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik) arasında anlamlı farklılıklar olduğu gözlenmiştir.

Demografik verilere göre bulgular incelendiğinde ilk olarak cinsiyet değişkenine göre kültürlerarası adaptasyon ve alt boyutları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Egemberdieva (2006) Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin uyum düzeylerini farklı değişkenlere göre incelediği çalışmasında öğrencilerin uyum düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre değişmediği bulgusuna ulaşmıştır. Bu bulgu çalışmada elde edilen bulgu ile tutarlılık göstermektedir. Şahin (2010) yılında yapmış olduğu çalışmada Alman kültürünü benimseme ve Türk kültürünü devam ettirme düzeyinin kuşaklar arasındaki farklılıkları ve bu farklılıklar üzerinde etkili olan faktörleri araştırmıştır. Araştırmanın sonucunda ise Almanya'ya göç etmiş erkek göçmenlerin kadın göçmenlere göre daha fazla Türk kültürünü devam ettirdikleri ortaya konmuştur. Yapmış olduğumuz çalışmada ise Egenberdieva gibi cinsiyet faktörünün kültürlerarası adaptasyon düzeyine büyük etkisi olmadığı görülmüştür.

Çalışmanın bir diğer değişkeni olan göçmenlerin yaşı ile kültürlerarası adaptasyon ve duygusal esneklik alt boyutu arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu bulguya göre 50 ile 59 yaş aralığındaki göçmenlerin duygusal

esneklik ve kültürlerarası adaptasyon düzeyleri diğer yaş gruplarına göre daha fazladır. Gül ve Kolb (2009) kültürlenme kavramını kullanarak Almanya'ya göç eden Türklerin kültürlerarası uyum süreçlerinde özsaygı düzeylerini incelemişlerdir. Çalışmaya göre, Almanyada yaşayan Türklerin yaş oranı arttıkça uyum sağlamaları zorlaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapmış olduğumuz araştırma literatür ile tutarlılık göstermemektedir. Yapılan çalışmada göçmen hastaların kişi sayıları cinsiyet faktörüne göre eşittir. Bizim çalışmamızda ise göçmenlerin sayıları cinsiyet faktörüne göre eşit belirlenmemiştir. Ayrıca, geçmişte göç yaşanmış olup uzun bir zaman geçtiğinden dolayı orta yaşlı olan göçmenlerin daha fazla uyum sağladığını ve bulundukları kültüre adapte oldukları sonucuna ulaştık. 60-69 ve 70 üzeri bireyler ise yaşlılık sürecinin etkisine geçmişe olan özelemlerinden dolayı adaptasyon sorunu yaşıyor olabilirler. İçinde bulundukları kültürün kurallarına karşı daha katı ve isteksizlerdir şeklinde yorumlanabilir. Bu sebeple de diğer kültürlerle karşı adapte olmakta zorlanmışlardır. Duygusal esneklik alt boyutu açısından incelediğimizde ise 50-59 yaş arasındaki göçmenlerin karşılaştıkları yeni kültürlerde olumsuz olaylara karşı pozitif tutumlarını diğer yaş gruplarına göre daha fazla koruyabildikleri görülmektedir. Bunun sebebi ise, 50-59 orta yaşlı bireylerin duygusal esneklik düzeyleri diğer yaş gruplarına daha fazla gözlemlenebilir. Çünkü orta yaşlı bireyler yaşlı ebeveynlerinin ölümü ve çocuklarının evlilik nedeniyle evden ayrılmaları ile yüzleşirler. Bu sebeple, toplumda edindiği insanlar ile ilişkilerini kuvvetlendirmek ve bulundukları kültürü daha çok benimsemek zorundadır. Bunları yapmazlar ise bakıma muhtaç, yalnızlık ve çaresizlik hissi yaşayacakları düşünebilirler bu yüzden diğer kültürlerle kolay adapte olabilirler.

Göçmenlerin eğitim durumu değişkenine göre ise kültürlerarası adaptasyon ve duygusal esneklik ve kişisel özerklik alt boyutları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu bulguya göre lisans/lisansüstü mezun göçmenlerinde duygusal esneklik ve kişisel özerklik puanları ilkökul, ortaokul ve lise mezunlarına göre daha yüksek çıkmıştır. Kosic (2002) yapmış olduğu çalışmada İtalya'da yaşayan Hırvat ve Polonyalı göçmenlerin kültürel adaptasyonları, kültürleşme tutumları ve psikolojik uyumlarını araştırmıştır. Araştırma sonuçlarında ise eğitim durumunun bireylerin kültürel adaptasyonuna etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu anlamda yapılan çalışma ile yapmış olduğumuz araştırma bulgusu tutarlılık

göstermemektedir. Çünkü lisans/lisansüstü eğitim alan kişiler bulundukları kültürün içerisinde olan bireylerin davranışlarına karşı daha duyarlı bir bakış açısı geliştirme eğilimleri olabilir. Bu farkındalığı kazanmaları ise, eğitim gördükleri okullarda birçok kültürden insanlarla biraraya gelmesi ve kültürlerarası paylaşımlar yapılması etkili olabilir. Ayrıca, birçok derslerde kültür konusu ele alınır. Eğitim ile öğrenilen bilgiler ise kişilerin kültürel değerlerini yansıtan davranışlar, düşünceler ve sembollerin ne ifade ettiğini daha kolay anlamalarına yardımcı olabilir. Duygusal esneklik açısından bakıldığında eğitimin etkisiyle kişiler yeni kültürde gördükleri davranış ve tutumlara karşı hoşgörülü bir tutum sergileyebilirler. Kişisel özerklik açısından baktığımızda ise kişi eğitim sayesinde diğer kültürlerin kabul edilebilir veya edilemez davranışlarını öğrenmiş olup kendilerini bulundukları ortamda rahat hissedebilirler.

Göçmenlerin medeni durumları değişkeni incelendiğinde bekar olan göçmenlerin evli ve dul olan göçmenlere göre kültürlerarası adaptasyonda duygusal esneklik ve kişisel özerklik alt boyut puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Çünkü evli ve dul bireyler sahip oldukları kültürleri çoğalarak daha çok yaşatabilirler. Yani, dededen neneden gelen kültürü nesilden nesile aktarırlar. Buda sınırlı bir aktarım olduğu için tek bir kültürü benimserler. Fakat, bekar bireylerin gelenek sürdürme sorumlulukları daha azdır. Bekar bireyler değişime ve gelişime daha açık olabilirler. Bu yüzden zaman açısından diğer kültürleri daha çok merak edip araştırabilir. Aynı zamanda anne, baba rolü üstlenmedikleri için esneklikleri daha fazladır. Bu durumlar adaptasyon sürecinin de olumlu yönde etkilenmiş olabileceği düşünülmektedir.

Kültürlerarası adaptasyon düzeyi göçmenlerin ikamet yeri değişkenine göre incelendiğinde ise literatürdeki çalışmalar ile tutarlılık görülmektedir. Yaptığımız çalışma sonucuna göre İskele bölgesinde ikamet eden göçmenlerin kültürel adaptasyon genel puanları Lefkoşa ve Gazimağusa'da ikamet eden göçmenlere göre daha düşük bulunmuştur. Berry, Phinney, Sam ve Wedder, (2006) göçmenlerde kültürlülük, kimlik ve adaptasyon ilişkisini irdelemişlerdir. Çalışma sonucunda göçmenlerin bulundukları yeni kültüre daha hızlı adaptasyon sağladıkları gözlemlenmiştir. Diğer bir bulgu ise gidilen yeni kültür içinde farklı birçok kültür barınıyorsa göçmenlerin uyumu reddetme sonucuna varılmıştır. Yapmış olduğumuz araştırmada da İskele bölgesi birbirine benzer olmayan

kültürlere sahip göçmenlerin ikamet ettiği bir bölgedir. Bu çalışmanın bulgusu Berry'e benzer olarak İskele bölgesi çok kültürlü bir bölge olması ile göç eden göçmenlerin kültürlerarası adaptasyon puanlarının düşük çıkmasına sebep olmuştur şeklinde yorumlanabilir.

Çalışmanın bir diğer değişkeni olan benlik saygısının demografik özellikler ile ilişkisi sonuçlarına bakıldığında ise cinsiyet değişkenine göre göçmenlerin benlik saygısı puanlarının benzerlik gösterdiği bulunmuştur. Konuyla ilgili literatür irdelendiğinde birbiriyle çelişkili sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Arıcak (2005), Thijs, Hornstra ve Charki (2018), yapmış oldukları çalışmalarda kızların erkeklere göre anlamlı şekilde daha yüksek benlik saygısı olduğunu saptamışlardır. Balat ve Akman (2004) tarafından yapılan çalışmada da lise öğrencilerinin cinsiyetlerinin benlik saygısı düzeylerinde etkisi irdelenmiştir. Bu çalışmanın sonucunda cinsiyetler arası bir farkın bulunmadığı belirtilmiştir. Çankaya (2007), Kılınç, Özkan ve Kurt (2018) da göç yaşayan öğrencilerle yapmış oldukları çalışmada cinsiyetin benlik algısı üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını belirtmişlerdir. Ceylan, Algan, Yalçın, Yalçın, Akın ve Köse (2015) tarafından Batman ilinde mülteci kampında kalan göçmenlerin benlik saygısı düzeylerini sosyodemografik değişkenler ile karşılaştırarak incelemiştir. Yapılan çalışma sonucunda benlik saygısı ile cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Tüm bu bilgiler ışığında bu çalışmanın bulgusu da cinsiyet ve benlik saygısı arasında anlamlı farklılık bulamayan çalışmaları destekler niteliktedir.

Çalışmada göçmenlerin yaşı ile benlik saygısı arasında 50-59 yaş arası göçmenlerin benlik saygısı puanlarının diğer yaş gruplarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bayraktar ve Gün (2008) Türkiye'de iç göç yaşayan ergenlerin kültürlenme, benlik saygısı ve sosyal destek düzeylerini araştırmışlardır. Yapılan bu araştırma sonucunda göç etmiş 12-15 yaş arası ergenlerin benlik saygılarının göç etmemiş 12-15 yaş arası ergenlere kıyasla daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda da yapılan araştırma bulduğumuz bulgulara göre incelendiğinde göç sürecinin benlik saygısını etkileyebileceği şeklinde yorumlanabilir. Yani bizim çalışmamızdaki 50-59 yaş arası göçmenler adaya ilk geldiklerinde ergenlik dönemi içerisindeydiler.

Ergenlerin benlik saygıları ilk geldiklerinde düşük olsa bile daha sonra bu benlik saygısı puanı adaptasyon süreci ile artabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Çalışmada göçmenlerin eğitim durumunun da benlik saygısını etkilediği görülmüştür. Bu bulguya göre lisans/lisansüstü mezunu göçmenler ilkokul ve ortaokul mezunlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek puan almışlardır. Özkan (1994) çalışmasında benlik saygısını etkileyen etkenleri araştırmış ve sonucunda anne baba eğitiminin benlik saygısında etkili olduğunu belirtmiştir. Buna göre anne ve babanın eğitim seviyeleri arttıkça kişinin benlik saygısında artmakta olduğunu, eğitim seviyesi düştükçe benlik saygısında düştüğünü tespit etmiştir. Bu noktada bulgumuz ise sadece ebeveyn eğitiminin değil kişinin bireysel eğitiminin de benlik saygısı üzerinde etkili olduğunu varsaymaktadır. Lisans/lisansüstü mezun göçmenler uzun bir eğitim sürecinden geçiyor. Bu süreçte birçok etnik grup ve kültür ile karşılaşması sırasında kendi kültürü ile karşılaştırma yapabilir. Bu durumda kişinin benliğinin bölünmesine sebep olup bu durum ise benlik saygısında düşüş gözlemlenebilir.

Çalışmada diğer bir değişken olan göçmenlerin medeni durumu ile benlik saygısı ilişkisi incelendiğinde iki değişken arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bireyin evli, dul ya da bekar oluşunun öznel kişilik yapılanması sayılan benlik saygısı üzerinde etkisinin olmayışı beklentik bir bulgudur.

Çalışmanın bir diğer bulgusu göçmenlerin ikamet ettikleri yer ile benlik saygıları arasında anlamlı bir fark olmasıdır. Buna göre Gazimağusa'ya ikamet eden bireylerin benlik saygısı puanları Lefkoşa ve İskele bölgelerine ikamet eden bireylerin puanlarından daha yüksek bulunmuştur. Cai, Brown, Deng ve Oakes (2007) benlik saygısı, kültürdeki bilişsel öz değerlendirmeler ve duygusal öz saygıdaki farklılıkları araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre Çinde yaşayan insanların Amerikada yaşayan insanlara göre daha düşük düzeyde benlik saygısına sahip olduklarını ve bunun nedeninin kültürel farklılıktan kaynaklanabileceği vurgulamışlardır. Bu kültürel farklılığı da Amerika'nın birçok kültürü barındırmasına bağlamışlardır (Cai ve ark. 2007). Yapılan bu çalışma da ise bu bulgunun tam tersi bir sonuç elde edilmiştir. Gazimağusa bölgesi diğer bölgelere göre daha az kültürü barındırmasına rağmen ikamet eden bireylerin benlik saygısı puanları diğer bölgelerden yüksek çıkmıştır. Bu bulgu bireysel bir

süreç olan benlik saygısında bir arada bulunmayan kültürlerin etkisinin olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Çalışmanın ana amacını oluşturan benlik saygısı ile kültürlerarası adaptasyon ilişkisi sonuçlarına göre kültürlerarası adaptasyon alt boyutlarından duygusal esneklik, esneklik/açıklık, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik boyutu ile benlik saygısı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Yapılan çalışmanın bulguları genel olarak incelendiğinde KAE alt ölçekleri olan duygusal esneklik, esneklik/açıklık, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik ve KAE genel puanları ile benlik saygısı puanları arasında pozitif yönde anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Göçler toplumların, toplulukların ya da grupların sosyo-kültürel değerlerinin değişmesine neden olan olaylardır (Tekin, 2011). Kişinin yeni kültüre adaptasyon süreci boyunca benlik saygısının etkilendiği görülmektedir. Dolayısıyla adapte oldukça benlik saygısı puanı artmaktadır. Kişi bulunduğu toplumdan çıkıp yeni bir topluma geldiğinde yeni toplumun bir parçası oluncaya kadar geçen süreç kişi için uzun ve yorucu olabilir. Bu sebeple, yeni bir ortama adapte olamadıkça benlik saygısı puanının düştüğü gözlemlenebilir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

- Araştırmaya katılan KKTC'ye göç eden göçmenlerin benlik saygısı düzeylerinin cinsiyet ve medeni durumlarına göre anlamlı bir farkgörülmezken, eğitim durumu, yaş ve ikamet yerine göre anlamlı bir fark görülmüştür. Eğitim durumuna bakıldığında, Lisan/lisansüstü göçmenlerin İlkokul, Ortaokul ve Lise eğitimi almış bireylere göre benlik saygısı daha yüksektir. Yaş durumu göz önüne alındığında, 50-59 yaş arası yaş grubuna mensup göçmenlerin 40-49, 60-69,70 yaş ve üzeri göçmen bireylere göre benlik saygısı daha yüksektir. İkamet yerlerine göre incelendiğinde, Gazimağusada ikamet eden göçmenlerin Lefkoşa ve İskele bölgelerinde ikamet eden göçmenlere göre benlik saygısı daha yüksektir.
- Araştırmaya katılan KKTC'ye göç eden göçmenlerin genel kültürlerarası adaptasyon düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark görülmezken, yaş, ikamet yeri, medeni ve eğitim durumunagöre anlamlı bir fark görülmüştür. Yaş durumu göz önüne alındığında, 50-59 yaş arası yaş grubuna mensup göçmenlerin 40-49, 60-69,70 yaş ve üzeri göçmen bireylere göre kültürlerarası adaptasyonları daha yüksektir. İskele bölgesinde ikamet eden göçmenlerin Lefkoşa ve Mağusa bölgelerinde ikamet eden göçmenlere göre kültürlerarası adaptasyon düzeyleri daha düşük olarak saptanmıştır. Medeni düzeye bakıldığında bekar göçmenlerin evli ve dul göçmenlere göre kültürlerarası adaptasyon düzeyleri daha yüksektir. Eğitim durumuna bakıldığında, Lisan/lisansüstü göçmenlerin İlkokul, Ortaokul ve Lise eğitimi almış bireylere göre kültürlerarası adaptasyon düzeyleri daha yüksektir.

- Araştırmaya katılan KKTC'ye göç eden göçmenlerin KAE'nin alt boyutları olan duygusal esneklik, esneklik/açıklık, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark göstermemiştir.
- Araştırmaya katılan KKTC'ye göç eden göçmenlerin KAE'nin duygusal esneklik alt boyut düzeyinde yaş değişkenine göre anlamlı bir fark görülmüştür. 50-59 yaş arası yaş grubuna mensup göçmenlerin 40-49, 60-69, 70 yaş ve üzeri göçmen bireylere göre duygusal esneklik daha yüksek olduğu saptanmıştır.
- Araştırmaya katılan KKTC'ye göç eden göçmenlerin KAE ölçeği duygusal esneklik ve kişisel özerklik alt boyutlarında eğitim ve medeni durum değişkenlerine göre anlamlı bir fark görülmüştür. Eğitim durumuna bakıldığında, Lisan/lisansüstü göçmenlerin İlkokul, Ortaokul ve Lise eğitimi almış bireylere göre duygusal esneklik ve kişisel özerklik daha yüksektir. Medeni düzeye bakıldığında Bekar göçmenlerin evli ve dul göçmenlere göre duygusal esneklik ve kişisel özerklik boyutunda daha yüksek olduğu saptanmıştır.
- Araştırmaya katılan KKTC'ye göç eden göçmenlerin KAE ölçeği duygusal esneklik, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik alt boyutlarında ikamet yeri değişkenine göre anlamlı bir fark görülmüştür. Gazimağusa'da ikamet eden göçmenlerin Lefkoşa ve İskele bölgesinde ikamet eden göçmenlere göre duygusal esneklik ve kişisel özerklik boyutunda daha yüksek olduğu ve Lefkoşa'da ikamet eden göçmenlerin İskele ve Mağusa'da ikamet eden göçmenlere göre algısal duyarlılık boyutunun yüksek olduğu saptanmıştır.
- Araştırmaya katılan KKTC'ye göç eden göçmenlerin kültürlerarası adaptasyon düzeyleri ile benlik saygısı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki görülmüştür.
- Araştırmaya katılan KKTC'ye göç eden göçmenlerin kültürlerarası adaptasyon duygusal esneklik, algısal duyarlılık ve kişisel özerklik alt boyutları ile benlik saygısı arasında anlamlı ilişki görülürken, kültürlerarası adaptasyon esneklik/açıklık alt boyutu ile benlik saygısı arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

6.2. Öneriler

Bu araştırmanın temel amacı kültürlerarası adaptasyon düzeyinin benlik saygısı ile ilişkisini incelemektir. 1975 yılında sadece Türkiye'den KKTC'ye göçler yaşanmamıştır. Bu çalışmada yalnızca TC'den KKTC'ye göç eden göçmenler örneklem grubuna dahil edilmiştir. Ancak KKTC'ye Güney Rum tarafından göç eden Kıbrıslı Türklerde vardır. Gerçekleştirilecek başka bir çalışma ile bu iki grup kültürlerarası adaptasyon bağlamında karşılaştırılıp incelenebilir.

Bu çalışmada göç süresi 43 yıl önce tamamlanmış olan bireylerle çalışılmıştır. Yapılacak olan yeni çalışmalarda daha yakın zamanda göç etmiş bireyler araştırılıp bulgular karşılaştırılabilir.

Bu çalışmada yalnızca nicel yöntem kullanılarak yapılmıştır. Başka bir çalışmada nitel yöntemde kullanılarak ve hatta boylamsal bir çalışma ile daha ayrıntılı bilgilere ulaşılabilir.

Kültürlerarası adaptasyon ve benlik saygısını etkileyen bir başka değişken (sosyo-ekonomik düzey, sosyal ilişkiler, aile tipi) daha eklenerek çalışma genişletilebilir.

KAYNAKÇA

- Akın, A. ve Akın, Ü. (2015). Pozitif psikoloji. *Psikolojide Güncel Kavramlar I*, 38-39.
- Aksoy, Z. (2012). Uluslararası göç ve kültürlerarası iletişim. *Journal of International Social Research*, 5(20).
- Alvarez, W. F., Doris, J. ve Larson, O. (1988). Children of migrant farm workfamilies are at high risk for maltreatment: New York state study. *American Journal of public health*, 78(8), 934-936.
- Arıcak, O. (2005). Üniversite öğrencilerinde benlik saygısı. *Psikoloji Çalışmaları/Studies in Psychology*, 25, 19-30.
- Balat, G. U., ve Akman, B. (2004). Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki lise öğrencilerinin benlik saygısı düzeylerinin incelenmesi. *Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 175-183.
- Berry, J. W., Phinney, J. S., Sam, D. L. ve Vedder, P. E. (2006). Immigrant youth: Acculturation, identity, and adaptation. *Applied Psychology: an International Review*, 55(3), 303-332.
- Berry, J.W., Poortinga, Y.H., Breugelmans, S.M., Chasiotis, A., ve Sam, D.L. (2011) *Cross Cultural Psychology: Research and Applications*. Cambridge University Press.
- Beşer, A. (2012). Göç, kültür ve sağlık ilişkisi. *Kültürlerarası Hemşirelik*, 1, 57-74.
- Bhugra, D. (2004). Migration and mental health. *Acta psychiatrica scandinavica*, (109), 243-258.
- Bhugra, D., & Becker, M. A. (2005). Migration, cultural bereavement and cultural identity. *World psychiatry*, 4(1), 18.
- Budak, S. (2009). *Psikoloji sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cai, H., Brown, J. D., Deng, C., ve Oakes, M. A. (2007). Self-esteem and culture: differences in cognitive self-evaluations or affective self-regard. *Asian Journal of Social Psychology*, 10(3), 162-170.

- Çağlayan, S. (2011). Göç kuramları, göç ve göçmen ilişkisi. *Sosyal Ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, (17).
- Çankaya, B. (2007). Lise I., Lise II. Öğrencilerinin Algılanan Benlik Saygısının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ceylan, V., Algan, Ç., Yalçın, M., Yalçın, E., Akın, E., ve Köse, S. (2015). Suriyeli mülteci ve sığınmacıların çeşitli psikolojik faktörler açısından incelenmesi: Batman örneklemi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(2), 595-606.
- Çuhadaroğlu, F. (1986) Adolesanlarda benlik saygısı. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara.
- Egemberdieva, C. (2006). *Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin uyum düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Fantini, A. E. (2000). A central concern: Developing intercultural competence. *SIT Occasional Paper Series*, 1, 25-42.
- Feldman, R. S. (Ed.). (2009). *Understanding psychology*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Geertz, C. (1975). On the nature of anthropological understanding. *American Scientist*, 63, 47-53.
- Gül, V., ve Kolb, S. (2009). Almanya'da yaşayan genç Türk hastalarda kültürel uyum, iki kültürlülük ve psikiyatrik bozukluklar. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 20(2).
- Gün, Z., ve Bayraktar, F. (2008). Türkiye'de iç göçün ergenlerin uyumundaki rolü. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(2).
- Güney, S. (2016). *Davranış bilimleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Hong, Y., Roisman, G.I., ve Chen, J. (2006). A model of cultural attachment: a new approach for studying bicultural experience. Bronstein, M.H & Cote, L.R. (Ed). *Acculturation and parent-child relationships: Measurement and development*, (135-172). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

- İnanç, B. Y., ve Yerlikaya, E. E. (2011). *Kişilik kuramları*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Jensehaugen, H. (2014). The northern cyriot dream-Turkish immigration 1974-1980. *The Cyprus Review-A Journal of Social, Economic and Political Issues*, 26(2), 57-83
- Jopp, D., ve Rott, C. (2006). Adaptation in very old age: Exploring the role of resources, beliefs, and attitudes for centenarians' happiness. *Psychology and aging*, 21(2), 266.
- Kağıtçıbaşı, Ç., Üskül, A., ve Uzun, E. (2007). *Kültürel psikoloji: Kültür bağlamında insan ve aile*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Benlik, aile ve insan gelişimi: Kültürel Psikoloji*, İstanbul:Koç Üniversitesi Yayınları.
- Karaeminoğulları, A.G.A., Doğan, A. G. A., ve Bozkurt, A. G. S. (2009). Kültürlerarası adaptasyon envanteri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(1).
- Keser, U. (2006). Kıbrıs'ta Göç Hareketleri ve 1974 Sonrasında Yaşananlar, *Çağdaş Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 12:103-128.
- Kılınç, Ö., K., Özkan, Ç. G., Kurt, Y., ve Öztürk, H. (2018). Geçici göç yaşayan hemşirelik öğrencilerinin benlik kavramı algılarının belirlenmesi. *Turkish Journal of Research & Development in Nursing*, 20(1).
- Kıroğlu, K., Kesten, A. ve Elma, C. (2010). Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 26-39.
- Kohut, H. (1971). *The analysis of the self*. New York: International Universities Press.
- Konuk, N. (2018). Kıbrıslı Türklerin göçmenlere bakışı. *Kıbrıs Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 2(3), 55-81.
- Kosic, A. (2002). Acculturation attitudes, need for cognitive closure, and adaptation of immigrants. *The Journal of Social Psychology*, 142(2), 179-201.
- Kottak, C. P. (2011). *Cultural anthropology: Appreciating cultural diversity*. New York, NY: McGraw-Hill.

- Larsen, R. J., Buss, D. M., Wismeijer, A., Song, J., ve Berg, S. M. (2017). *Personality psychology: Domains of knowledge about human nature*. McGraw Hill Education.
- Nesim, A. (1990). *Kıbrıslı Türklerin kimliği*. KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı yayınları.
- Richter, H.A. (2010). *A concise history of modern Cyprus: 1878-2009*. Wiesbadın.
- Rosenberg, M. (2015). *Society and the adolescent self-image*. USA: Princeton university press.
- Santrock, J.W. (2015). *Yaşam boyu gelişim: gelişim psikolojisi.life span development*.Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Savrun, E., ve Tinal, M. (2017). Soğuk savaş döneminde İngiltere ve Türkiye'nin Kıbrıs politikaları (1955-1964). *Journal of Modern Turkish History Studies/Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 17(34).
- Spencer-Rodgers, J., Peng, K., Wang, L., ve Hou, Y. (2004). Dialectical self-esteem and East-West differences in psychological well-being. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30(11), 1416-1432.
- Şahin, İ., Şahin, C., ve Öztürk, M. (2013). Barış harekâtı sonrasında Türkiye'den Kıbrıs'a yapılan göçler ve tatbik edilen iskân politikası. *Electronic Turkish Studies*, 8(7).
- Şahin, B. (2010). Almanya'daki Türk göçmenlerin sosyal entegrasyonunun kuşaklar arası karşılaştırması: Kültürleşme. *Bilgi Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 55, 103-134.
- Tekin, F. (2011). Kültürel travma olarak zorunlu göç. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (25), 91-100.
- Thijs, J., Hornstra, L., & Charki, F. Z. (2018). Self-Esteem and national identification in times of islamophobia: A study among islamic school children in the Netherlands. *Journal of youth and adolescence*, 47(12), 2521-2534.
- Todaro, M. (1980). Internal migration in developing countries: a survey. In *Population and economic change in developing countries* (361-402). New York: University of Chicago Press.

- Tuzcu, A., ve Bademli, K. (2014). Göçün psikososyal boyutu. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 6(1).
- Özkan, İ. (1994). Benlik saygısını etkileyen etkenler. *Düşünen Adam*, 7(3),4-9.
- Ward, C. (2001). The A, B, Cs of Acculturation. D. Matsumoto (Ed.) *The Handbook of Culture and Psychology*, (411-446). New York: Oxford University Press.
- Yilmaz, A. (2014). Uluslararası göç: çeşitleri, nedenleri ve etkileri. *Electronic Turkish Studies*, 9(2).
- Ying, Y. W. (1995). Cultural orientation and psychological well-being in Chinese Americans. *American Journal of Community Psychology*, 23(6), 893-911.
- Zanden, J. W. V., Crandell, T. L., ve Crandell, C. H. (2012). *Human development*. The McCraw-Hill Company, USA.

EK 1- Bilgilendirme formu

1975 YILINDA TÜRKİYE'DEN KKTC'YE GÖÇ ETMİŞ BİREYLERDE KÜLTÜREL ADAPTASYON VE BENLİK SAYGISI İLİŞKİSİ

Bu çalışmanın amacı 1975 yılında Türkiye'den KKTC'ye göç etmiş bireylerdeki kültürlerarası adaptasyon düzeylerinin benlik saygısı üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Bu çalışmada siz değerli katılımcılarımıza bir demografik bilgi formu ve konuya ilişkin ölçekler sunulmuştur.

Daha önce de belirtildiği gibi, ölçeklerde verdiğiniz cevaplar kesinlikle gizli kalacaktır. Eğer çalışmayla ilgili herhangi bir şikayet, görüş veya geri bildirimde bulunmak isterseniz bu çalışmanın araştırmacılarından biri olan Psk. Esra Obuz ile iletişime geçmekten lütfen çekinmeyiniz (Mail adresi: esra.obuz@kisbu.edu.tr Telefon: 0533 8351037).

Eğer bu çalışmanın sonlandırılmasından sonra, herhangi bir sıkıntı veya rahatsızlık duyuyor ve yardım almak istiyorsanız üniversitemizin Psikolojik Danışmanlık Rehberlik ve Araştırma Merkezine (PDRAM) başvurabilirsiniz. Eğer araştırmanın sonuçlarıyla ilgileniyorsanız, Ocak 2019 tarihinden itibaren araştırmacıyla iletişime geçebilirsiniz.

Araştırmaya olan değerli katkınız için tekrardan teşekkür ederiz.

Saygılarımla,

Esra OBUZ

Psikoloji Bölümü,

Yakın Doğu Üniversitesi,

Lefkoşa.

EK 2- Aydınlatılmış onam formu

Bu çalışma, Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Master Programı kapsamında Psk. Esra OBUZ tarafından gerçekleştirilen bir çalışmadır. Bu çalışmanın amacı 1975 yılında Türkiye’den KKTC’ye göç etmiş bireylerdeki kültürlerarası adaptasyon düzeylerinin benlik saygısı üzerindeki etkisinin incelenmesidir.

Anket tamamen bilimsel amaçlarla düzenlenmiştir. Anket formunda kimlik bilgileriniz yer almayacaktır. Size ait bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Çalışmadan elde edilen veriler yalnızca istatistik veri olarak kullanılacaktır. Yanıtlarınızı içten ve doğru olarak vermeniz bu anket sonuçlarının toplum için yararlı bir bilgi olarak kullanılmasını sağlayacaktır.

Telefon numaranız anketörün denetlemesi ve anketin uygulandığının belirlenmesi amacıyla istenmektedir.

Yardıminız için çok teşekkür ederim.

Psikolog

Esra OBUZ

Yukardaki bilgileri ayrıntılı biçimde tümünü okudum ve anketin uygulanmasını onayladım.

İsim:

İmza:

Telefon:

EK 3- Demografik bilgi formu

1. Cinsiyet : Kadın ☐ Erkek ☐

2. Yaş :

☐ 30-39 yaş arası

☐ 40-49 yaş arası

☐ 50-59 yaş arası

☐ 60-69 yaş arası

☐ 70 yaş ve üzeri

3. Medeni durumunuz:

Evli ☐ Bekar ☐ Dul ☐

4. Doğum yeriniz: Kıbrıs ☐ T.C. ☐ isehangi bölge?

Karadeniz Bölgesi ☐

İç Anadolu Bölgesi ☐

Doğu Anadolu Bölgesi ☐

Güney Doğu Anadolu Bölgesi ☐

Ege Bölgesi ☐

Marmara Bölgesi ☐

Akdeniz Bölgesi ☐

5. Kıbrıs da ikamet ettiğiniz yerleşim bölgesi:

Lefkoşa ☐ Gazimağusa ☐ İskele ☐

6. Eğitim Durumunuz:

☐ İlkokul

☐ Ortaokul

☐ Lise

☐ Yüksekokul(2 yıllık)

☐ Üniversite

☐ Yüksek lisans

☐ Doktora

7. Kıbrıs'a göç etme yılınız? : .....

8. Kaç yıldır Kıbrıs da yaşıyorsunuz?

☐ 21 - 25 yıl

☐ 26 - 30 yıl

☐ 31 - 35 yıl

☐ 36 - 40 yıl

☐ 41 - 45 yıl

EK 5- Rosenberg benlik saygısı ölçeği (RBSÖ)

Aşağıdaki anlatımlarla ilgili olarak size en uygun seçeneği işaretleyiniz.	Çok doğru	Doğru	Yanlış	Çok Yanlış
1. Kendimi en az diğer insanlar kadar değerli buluyorum.	( )	( )	( )	( )
2. Bazı olumlu özelliklerim olduğunu düşünüyorum.	( )	( )	( )	( )
3. Genelde kendimi başarısız bir kişi olarak görme eğilimindeyim.	( )	( )	( )	( )

EK 6- KKTC Lefkoşa Kaymakamlığından alınan izin belgesi

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
LEFKOŞA KAYMAKAMLIĞI

Sayı : MYB.1.00-223.02[006]-18-E.1402
Konu : Yakın Doğu Üniversitesi öğrencisi Esra
Obuz ait tez Hk.

16 Mayıs 2018

Sayın Esra OBUZ

Lefkoşa İlçe sınırları içerisinde yapmayı düşündüğünüz "1974 - 1983 yılları arasında Kuzey Kıbrıs'a Göç etmiş Bireylerde Kültürel Adaptasyon ve Benlik Saygısı" başlıklı Tez kapsamında anket çalışmanız Kaymakamlığımız tarafından uygun görülmüştür.

Bilgi ve Gereğini Saygılarımla rica ederim.

 e-imzalıdır

Kemal SERPAL
KAYMAKAM MUAVİNİ

Dağıtım:

Gereği:

Sayın Esra OBUZ

Bilgi:

Lefkoşa Polis Müdürlüğü

Lefkoşa Türk Belediyesi

Near East University

Not: 93/2007 sayılı Elektronik İmza Yasası'nın 6.maddesi gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : JMH1EPWYLSDWLWMXVP Evrak Takip Adresi: <http://dogrulama.cbys.gov.ct.tr>
Okullar Yolu No:68 LEFKOŞA/
Tel:(392)2285678
Fax:(392)2289922

Bilgi için:Sultan ERCANTAN
Arşiv Memuru

EK 7- KKTC Gazimağusa Kaymakamlığından alınan izin belgesi

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GAZİMAĞUSA KAYMAKAMLIĞI

Sayı : MYB.2.00-006-18-E.1212
Konu : Anket Hk.

22 Mayıs 2018

Sayın Esra OBUZ

Gazimağusa İlçe sınırları içerisinde yapmayı düşündüğünüz " 1974 - 1983 yılları arasında Kuzey Kıbrıs'a Göç etmiş Bireylerde Kültürlerarası Adaptasyon ve Benlik Saygısı ilişkisi" başlıklı tez kapsamında 1 ay süreli anket çalışmanız Kaymakamlığımız tarafından uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve Gereğini Saygılarımla rica ederim.

Dağıtım:

Gereği:

Sayın Esra OBUZ

Bilgi:

Gazimağusa Polis Müdürlüğü
Gazimağusa Bucağı
Akdoğan Bucağı
Geçitkale Bucağı
Yakın Doğu Üniversitesine

Not: 93/2007 sayılı Elektronik İmza Yasası'nın 6.maddesi gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : YMSZKUGTDNYTWGPQNTTU Evrak Takip Adresi: <http://dogrulama.ebys.gov.ct.tr>
İlker Karter Caddesi-Gazimağusa
(392)3663544
(392)3663807

Bilgi için: Sinem ALJOĞLU
Bilgisayar Bölümü

EK 8- KKTC İskele Kaymakamlığından alınan izin belgesi

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İSKELE KAYMAKAMLIĞI

Sayı : MYB.5.00-012.03-18-E.580

24 Mayıs 2018

Konu : Bilgi Ve Belge Talepleri

Sayın Esra OBUZ

İskele İlçe sınırları içerisinde yapmayı düşündüğünüz "1974-1983 yılları arasında Kuzey Kıbrıs'a Göç etmiş Bireylerde Kültürel Adaptasyon ve Benlik Saygısı " başlıklı Tez kapsamında anket çalışmanız Kaymakamlığımız tarafından uygun görülmüştür.

Bilgi ve gereğini saygı ile rica ederim.

e-imzalıdır

Necmi KARAKILIÇ
KAYMAKAM MUAVİNİ

Dağıtım:

Gereği:

Sayın Esra OBUZ

Bilgi:

İskele Polis Müdürlüğü
Near East University

Not: 93/2007 sayılı Elektronik İmza Yasası'nın 6 maddesi gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : ZQLRAQFKSTCQIWMKOMP Evrak Takip Adresi: <http://dogrulama.ebys.gov.ct.tr>
Osman Cevizilli caddesi bahceler Iskele
(392)3712313
(392)3712167

Bilgi için: Nilufer ALTINKAYNAK
ALALWANI
Arşiv Memuru

EK 9- ÖLÇEK İZİN BELGESİ

Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği
Turkish Association for Child and Adolescent Psychiatry

Tarih: 26.03.2018
Konu: ölçek

İLGİLİ MAKAMA

Esra Obuz'un Rosenberg ölçeğini kullanılmasına izin verilmiştir.

Prof. Dr. Eyüp Sabri Ercan
Dernek Başkanı

Tel : 90-541-440 33 54 Fax :90 - 312 – 440 33 46
Web: www.cogepder.org.tr Elmek: cogepder@gmail.com
Adress: Cinnah Cad. 35/12 , 06700 Ankara, Türkiye

ben

alıcı: altand

30 Mar [Ayrıntıları göster](#)

Sayın Hocam Merhaba,
Ben Kuzey Kıbrıs'da yaşayan Yakın Doğu
Üniversitesinde Klinik Psikoloji Yüksek
lisans öğrencisiyim. Tez konum gereği
Sizin makalenizde kullandığınız
Kültürlerarası Adaptasyon Ölçeğine nasıl
ulaşabilirim? Bana yardımcı olurmusunuz?
Saygılarımla.

...

ALTAN DOĞAN

alıcı: ben

30 Mar [Ayrıntıları göster](#)

Merhabalar,

Araştırmamızda kullandığımız ölçeğin orijinalini ve bizim
çevirdiğimizi ekte yolluyorum.

Orijinal ölkçekte 50 ifadeolmasına rağmen bizimkinde 49
tane var. Çünkü 1 ifadeyi anlayamadığımız
çeviremediğimiz için ölçekten çıkarmıştık.

Kolay gelsin çalışmalarınızda.

Sevgi, saygı ve selamlarımla...

ÖZGEÇMİŞ

Esra OBUZ

Ocak 1992 yılında Gazimağusa'da dünyaya geldi. İlkokul eğitimini Şht. Mustafa Kurtuluş İlkokulunda tamamladı. Ortaokul eğitimini ise Çanakkale Ortaokulunda tamamladı. Lise eğitimini ise Gazimağusa Ticaret Lisesinden derece ile mezun oldu. 2010-2015 yılları arasında Doğu Akdeniz Üniversitesi İngilizce Psikoloji lisans programını bitirdi. 2015 yılında Cerrah Paşa Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalında stajını tamamladı. 2015-2017 yıllarında Ankara Keçiören Belediyesinde Psikolog olarak görev yaptı. 2017 yılında başlayıp hala devam etmekte olduğu Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesinde Araştırma Görevlisi görevini sürdürmektedir. Son olarak 2016-2019 yılları arasında Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programından mezun oldu.

ORJİNALLİK RAPORU

tez

ORJİNALLİK RAPORU

% 11	% 10	% 3	% 7
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	Submitted to European University of Lefke Öğrenci Ödevi	% 2
2	iibf.sdu.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
3	earsiv.atauni.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
4	docs.neu.edu.tr İnternet Kaynağı	% 1
5	Submitted to Eastern Mediterranean University Öğrenci Ödevi	% 1
6	dergipark.gov.tr İnternet Kaynağı	% 1
7	Submitted to Yeditepe University Öğrenci Ödevi	% 1
8	acikarsiv.ankara.edu.tr İnternet Kaynağı	<% 1
9	vdocuments.site İnternet Kaynağı	<% 1

ETİK KURUL RAPORU

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

30.01.2019

Sayın Yrd. Doç. Dr. Ezgi Ulu

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2018/155 proje numaralı ve **“1975 Yılında Türkiye’den KKTC’ye Göç Etmiş Bireylerde Kültürlerarası Adaptasyon Ve Benlik Saygısı İlişkisi”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

A handwritten signature in black ink, reading 'Direnç Kanol'.

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.